

Totaaloverzicht van alle vragen en antwoorden tijdens de Nota van Inlichtingen

Nota van inlichtingen 1 – beantwoord op 17 oktober

Nota van Inlichtingen 2 – beantwoord op 31 oktober

De volgende nieuwe bijlagen zijn tijdens de Nota van Inlichtingen toegevoegd:

Nvl 1: Bijlage 10
Bijlage 11

Nvl 2: Bijlage 12 Aangepaste beoordeling kerncompetenties
Bijlage 13 Instructie selectiefase in TenderNed
Bijlage 14 Toelichting bij generiek PvE scholenbouw
Bijlagemap onder 'Documenten': 8 Excel en 3 PDF documenten als info voor het generiek PvE scholenbouw

Vragen en Antwoorden - Nota van Inlichtingen 1 en 2			
Ref. Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	Beschrijvend document	In het beschrijvend document wordt gesteld dat er 500.000 EUR beschikbaar is voor het ontwikkelen van het MVP. Is dit een lump sum bedrag?	Lumpsum kan op meerdere manieren gedefinieerd worden, het is ons niet duidelijk wat de vraagsteller precies onder lumpsum verstaat. Het gaat in deze aanbesteding om een bedrag dat in één keer in zijn geheel betaald wordt na oplevering en acceptatie van het MVP. Een uitzondering hierop is mogelijk als het MVP niet voldoet aan dat wat in de Productvisie door opdrachtnemer is aangegeven. Dan zou er sprake kunnen zijn van deel-acceptatie en deel-betaling.
2	Beschrijvend document	In hoeverre is het nog mogelijk om in de gunningsfase partijen aan het team toe te voegen?	Als onderdeel van het samenwerkingsverband/ consortium kan dit niet meer. In de gunningsfase kan nog wel een onderaannemer toegevoegd worden, maar deze moet dan goedgekeurd worden door opdrachtgever. Opdrachtgever heeft de mogelijkheid deze te checken op geschiktheid en integriteit en eventueel af te wijzen. In het UEA kunt u ook onderaannemers aanmelden in deel II B. Als u zich beroept op een onderaannemer met het doel om te voldoen aan een geschiktheidseis, dan dient u van deze onderaannemer een eigen UEA in te dienen inclusief alle voorgeschreven bewijsstukken.
5	Verduidelijking en Heroverweging van Selectiecriteria (Kerncompetenties)	Kerncompetentie 4 (paragraaf 5.8, p. 20) beschrijft data-uitwisseling met externe softwarepakketten. Kunt u voorbeelden geven van het type externe softwarepakketten dat u voor ogen heeft? En hoe verhoudt de noodzaak tot koppeling met specialistische, externe software zich tot het beoogde autonome gebruik door een niet-technisch opgeleide gebruiker?	In principe is op voorhand nog niet bekend met welke type externe softwarepakketten data-uitwisseling plaats vindt. De mate waarin data-uitwisseling blijkt uit uw referentieproject is van belang. Het kunnen uitwisselen van data dient laagdrempelig mogelijk gemaakt te worden. De bediening van specialistische, externe software valt buiten de scope.

6	Verduidelijking en Heroverweging van Selectiecriteria (Kerncompetenties)	Kerncompetentie 3 (paragraaf 5.8, p. 20) focust op cruciale ervaring met parametrische ontwerptools specifiek voor de gebouwde omgeving. Het correct implementeren van domeinspecifieke logica is essentieel om de juiste parameters, analyses en meetbare punten nauwkeurig te kunnen implementeren en voor de validiteit van de tool. Onze ervaring leert ons dat niet gespecialiseerde software partijen, dat wil zeggen partijen die geen ervaring hebben met toegepaste software binnen de gebouwde omgeving, het specifieke jargon, bijbehorende meetmethodes en daaruit volgende logische uitkomsten niet nauwkeurig genoeg doorgronden en daarmee niet in staat zijn om te verifiëren of de modellen correct zijn opgesteld en geïmplementeerd. Bent u bereid de weging van Kerncompetentie 3, die deze specialistische domeinkennis toetst, zwaarder te laten tellen in de beoordeling?	Nee, deze ervaring wordt voldoende geborgd in de andere kerncompetenties.
7	Verduidelijking en Heroverweging van Selectiecriteria (Kerncompetenties)	Kerncompetentie 1 (paragraaf 5.8, p. 19) en Eis 5 van het PvE (Bijlage 1) stellen dat de tool "autonoom/zelfstandig gebruikt wordt zonder continue ondersteuning vanuit de organisatie die het model ontwikkeld heeft". Gezien de complexiteit van integrale ontwerpbeslissingen en de professionele risico's die dit met zich meebrengt (zie vraag 5), achten wij dit onwenselijk. Wij verzoeken u de formulering 'autonoom/zelfstandig gebruikt' en 'zonder continue ondersteuning' te heroverwegen en aan te passen naar een formulering die de synergie tussen de tool, de expert en de eindgebruiker benadrukt?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
8	Intellectueel Eigendom	User Story 4 (paragraaf 3.3, p. 12) en de exitstrategie (paragraaf 6.5, p. 24) beschrijven het open beschikbaar stellen van de 'Logica' en 'Functionele configuraties'. Hoe verhoudt deze eis zich tot reeds bestaande, door de inschrijver ontwikkelde en bedrijfseigen intellectuele eigendommen die als basis of component voor de te ontwikkelen tool worden ingezet?	In paragraaf 10.4 'Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten' van Bijlage 2 - 'concept overeenkomst Parametrisch model' wordt beschreven hoe omgegaan wordt met deze zogenaamde 'achtergrondrechten'. Wij verwachten van opdrachtnemer een uitleg in de productvisie op welke onderdelen intellectuele eigendomsrechten en/of gebruiksrechten van toepassing zijn en bij welke onderdelen open source gebruikt wordt.
9	Technische Haalbaarheid en Functionaliteit	User Story 11 (paragraaf 3.3, p. 13) suggereert "werken vanuit een 'single Source of Truth'" en de mogelijkheid tot samenwerken. Impliceert dit dat meerdere gebruikers tegelijkertijd in hetzelfde model parameters kunnen aanpassen, en hoe verhoudt dit concept zich tot het beheren van verschillende ontwerpvarianten?	Deze wens is opgenomen om te voorkomen dat er onbedoeld gewerkt wordt met tegenstrijdige of verouderde data, waardoor een snelle en accurate besluitvorming wordt verstoord. De opdrachtgever verwacht een voorstel op dit vlak in uw productvisie.

11	Technische Haalbaarheid en Functionaliteit	Eis 1 in het Programma van Eisen (Bijlage 1) stelt een maximale laadtijd van 5 seconden voor het visualiseren van een ontwerpvariant. Om de diepgang van deze technische uitdaging te schetsen: een on-demand generatie van één unieke ontwerpvariant in een web-omgeving vereist de volgende, rekenintensieve stappen. Het server-side genereren van een unieke 3D-geometrie op basis van door de gebruiker gewijzigde parameters. Het uitvoeren van meerdere, integrale analyses (bouwfysisch, financieel, etc.) op dit nieuwe model. Het visualiseren van zowel de complexe geometrie als de analyseresultaten in de browser van de gebruiker. De exponentiële toename van het aantal mogelijke scenario's bij meerdere parameters maakt het vooraf volledig doorrekenen (cachen) van alle opties praktisch onmogelijk. Is de opdrachtgevende partij zich hiervan bewust?	Ja, er kan onderscheid gemaakt worden in verschillende soorten gebruikersacties. 1. Indien er voor bepaalde acties meer tijd nodig is, bijvoorbeeld om een ontwerpvariant te valideren of een nieuwe te genereren, dient de gebruiker daarvan een melding te krijgen. Daarmee wordt voorkomen dat de gebruiker het gevoel krijgt dat de gebruikersinterface niet meer reageert. 2. Voor algemene interactie, bijvoorbeeld het navigeren door de visualisatie van één ontwerpvariant, houdt het parametrisch model responstijden binnen acceptabele grenzen zoals bedoeld in eis 1 in het Programma van Eisen (Bijlage 1).
12	Professionele Verantwoordelijkheid en Aansprakelijkheid	User Story 6 (paragraaf 3.3, p. 12) stelt dat de 'niet-technisch opgeleide gebruiker' direct parameters kan beïnvloeden. Hoe verhoudt deze gebruikersvrijheid zich tot de professionele verantwoordelijkheid van de adviseurs? Hoe wordt voorkomen dat de gebruiker keuzes maakt die leiden tot een suboptimaal of onrealistisch ontwerp, en wie is in dat geval aansprakelijk voor het eindresultaat?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
13	Integratie van kwalitatieve aspecten	Een hoofddoel van het programma is het realiseren van kwalitatief betere scholen, wat naast kwantitatieve KPI's ook architectonische kwaliteit, ruimtelijke beleving en esthetiek omvat. Hoe voorziet u dat deze 'zachte', kwalitatieve aspecten meetbaar of op zijn minst objectief vergelijkbaar worden gemaakt binnen de context van de parametrische tool, zodat een niet-technisch opgeleide gebruiker hierin weloverwogen keuzes kan maken? Verwacht u dat inschrijvers een methodiek voorstellen om deze kwalitatieve waarden te kwantificeren, of ziet u dit als een aspect dat buiten de directe scope van het datamodel valt en in het proces geborgd moet worden?	Architectonische kwaliteit en esthetiek zijn niet direct speerpunten van het Innovatieprogramma wanneer er gesproken wordt over kwalitatief betere scholen. Hierbij gaat het veel meer over de functionaliteit en bouwtechnische kwaliteit van het schoolgebouw. Desalniettemin is de wens dat het parametrisch model in de MVP fase verschillende ontwerpvarianten genereert op basis van ruimtelijke beleving. Echter het onderling vergelijken van deze varianten zien wij als iets dat buiten de scope van het model valt.
15	Visie op Optimalisatie en Besluitvorming	Hoe ziet u, in het licht van deze complexiteit en de beoogde "niet-technisch opgeleide gebruiker", de primaire functie van de tool? Is het een instrument dat zelfstandig een "optimaal" scenario genereert, of is het een geavanceerd dialoog-instrument dat de prestaties van conflicterende KPI's visualiseert, met als doel een gestructureerde, door experts geleide dialoog met de eindgebruiker te faciliteren?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.

16	Visie op Optimalisatie en Besluitvorming	Welke methodiek voorziet de opdrachtgever voor de "niet-technisch opgeleide gebruiker" om, zonder bouwkundige en architectonische expertise, een integraal gewogen keuze te maken uit een reeks complexe, Pareto-optimale scenario's?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
17	Visie op Optimalisatie en Besluitvorming	De definitie van het parametrisch model (paragraaf 2.2, p. 6) stelt dat op basis van de onderlinge relatie tussen parameters "geoptimaliseerde integrale ontwerpkeuzes kunnen worden gegenereerd". User Story 6 (paragraaf 3.3, p. 12) beschrijft dat een "niet-technisch opgeleide gebruiker" ontwerpvarianten kan genereren. Bij één enkel kwantitatieve aspect, zoals bijvoorbeeld daglichttoetreding, is het sturen op één prestatie-indicator (KPI) een optimum, en daarmee de meest optimale scenario's eenduidig. Bij het integraal afwegen van meerdere, vaak tegenstrijdige KPI's, zoals maximale duurzaamheid versus minimale bouwkosten, bestaat er geen enkelvoudig, "optimaal" scenario, maar een set van Pareto-optimale oplossingen waarbij sprake is van trade-offs en een meerduidig en complexer vraagstuk en besluitvorming. Erkent de opdrachtgever dat er bij een integrale afweging van meerdere KPI's geen enkelvoudig optimum bestaat, maar een meervoud aan Pareto-optimale oplossingen en dat besluitvorming draait om het professioneel afwegen van trade-offs?	Ja dit erkent de opdrachtgever. Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
18	Vraag 1 (ref. §5.8, kerncompetentie 1)	In kerncompetentie 1 wordt de eis gesteld dat de tool "autonoom gebruikt wordt zonder continue ondersteuning vanuit de organisatie die het model ontwikkeld heeft". Tegelijkertijd beschrijft de gunningsfase een intensieve samenwerking (SG2). Hoe ziet de opdrachtgever de balans tussen de autonome software (het product) en eventuele aanvullende expert-ondersteuning (de dienst) ná de oplevering van het MVP? Is er ruimte voor een model waarbij de gebruiker in samenwerking met de ontwikkelaar locatie-specifieke randvoorwaarden en parameters een beroep kan doen op de ontwikkelaar?	Ja deze ruimte is er. Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.

19	Vraag 2 (ref. §3.3, User Story 6)	User story 6 richt zich op een "niet-technisch opgeleide gebruiker". Onze ervaring is dat het opzetten van een parametrisch model ('parametrisch raamwerk') specialistische kennis vereist. Verwacht de opdrachtgever dat de niet-technische eindgebruiker zelf in staat moet zijn om vanaf nul een nieuw project met alle randvoorwaarden in de tool op te zetten, of wordt verwacht dat de tool vooral wordt gebruikt om binnen een vooraf door een expert (of de tool zelf) opgezet raamwerk met parameters te variëren en ontwerpvarianten te analyseren?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
20	Vraag 3 (ref. §6.5, Productvisie):	In hoeverre moet de 'Logica' (parametrische ontwerpregels) in de Productvisie en het uiteindelijke MVP toegankelijk en aanpasbaar zijn voor de eindgebruiker zelf, versus een 'black box' die betrouwbare resultaten genereert op basis van input-parameters?	De logica hoeft niet toegankelijk en aanpasbaar te zijn, maar moet wel navolgbaar zijn zodat herleidbaar is waartoe waarden van parameters leiden in de ontwerpvarianten.
21			de beantwoording op deze vragen vindt u vanaf vraag 75.
22			de beantwoording op deze vragen vindt u vanaf vraag 75.
23			de beantwoording op deze vragen vindt u vanaf vraag 75.
24	1. Pagina 7 paragraaf 2.5: Het MVP is alleen voor nieuwbouwprojecten en daarbij wordt vooral gelet op functionele bruikbaarheid.	a. Het is op dit moment onduidelijk welke specifieke functionele onderdelen nodig zijn om een MVP succesvol te maken. Is er op dit moment duidelijk met welke parameters gemodelleerd moet worden voor het MVP?	Van de opdrachtnemer wordt een antwoord op deze vraag in de productvisie verwacht. Er kan gebruik worden gemaakt van de inzichten die worden opgedaan tijdens de ontwikkelfase.
25	2. Pagina 10: "Input voor het parametrisch model zijn een 'Generiek programma van eisen' vanuit de vraagzijde, 'Databronnen' om open data van onder andere omgeving en gebiedsontwikkeling"	Met welke databronnen moet voor het MVP gekoppeld worden?	Van de opdrachtnemer wordt een antwoord op deze vraag in de productvisie verwacht. In principe is op voorhand nog niet bekend met welke databronnen een koppeling wordt verwacht. De optie om te kunnen koppelen is van belang.

	eling te gebruiken".		
26	3. PvE: Eis 1: "Het parametrisch model houdt responstijden binnen acceptabele grenzen, ook bij een toename van gelijktijdige gebruikers zoals aangegeven in de indicatie gebruikersaantallen in paragraaf '3.2 Opdrachtoomschrijving' van het Beschrijvend Doc.	Deze eis is te generiek omschreven omdat er veel verschil zal zitten tussen het maken van nieuwe versie van een 3D model aan de hand van aangepaste parameters en het doorrekenen van dit model en de andere interactie met de applicatie. Zeker als er potentieel 120 x 6 gebruikers tegelijk een parametrisch model aan gaan passen. Het is natuurlijk mogelijk om altijd reserve capaciteit te reserveren zodat dit mogelijk wordt, alleen gaat dit ontzettend kostbaar worden en niet duurzaam omdat deze capaciteit 99% van de tijd voor niks gereserveerd is. Kan deze eis opgedeeld worden in meerdere verschillende eisen? 1. Het maken genereren van 2 parametrische modellen tegelijk mag maximaal 5 seconden duren per model. 2. Algemene interactie met de applicatie moet binnen 1 seconde uitgevoerd zijn.	Ja, er kan onderscheid gemaakt worden in verschillende soorten gebruikersacties. 1. Indien er voor bepaalde acties meer tijd nodig is, bijvoorbeeld om een ontwerpvariant te valideren of een nieuwe te genereren, dient de gebruiker daarvan een melding te krijgen. Daarmee wordt voorkomen dat de gebruiker het gevoel krijgt dat de gebruikersinterface niet meer reageert. 2. Voor algemene interactie, bijvoorbeeld het navigeren door de visualisatie van één ontwerpvariant, houdt het parametrisch model responstijden binnen acceptabele grenzen zoals bedoeld in eis 1 in Bijlage 1 - Programma van Eisen.
27	4. PvE: Eis 2: "Het parametrisch model ondersteunt gegevensuitwisseling volgens gangbare en open standaarden en integratie met huidige API's, add-ons en plugins van derden en ondersteunt eenvoudige toevoeging van toekomstige API's, add-ons en plugins.	Is het de bedoeling dat dit afgestemd wordt in de ontwikkelfase en verduidelijkt wordt in de productvisie? Kan deze eis verduidelijkt worden met welke API's, add-ons en plugins van derden gekoppeld moet worden in welke fase van het project?	Ja, dit komt aan de orde in de ontwikkelfase. Van de opdrachtnemer wordt een antwoord op deze vraag in de productvisie verwacht. In principe weten we op voorhand nog niet met welke API's, add-ons en plugins van derden een koppeling wordt verwacht. De eis om interoperabiliteit te bereiken, zoals bedoeld in eis 2 in het Programma van Eisen (Bijlage 1), is van belang.

28	PvE: Eis 5: "Het parametrisch model is door Gebruiker zelfstandig te gebruiken, zonder hulp van leverancier of specialist.	Tijdens de inlichtingenbijeenkomst is aangegeven dat tijdens de ontwikkelfase met de visie in samenwerking met OCW uitgewerkt kan worden. Kan deze eis verduidelijkt worden dat de mate van functionaliteit die gebruikt kan worden zonder hulp van leverancier of specialist in de ontwikkelfase gespecificeerd wordt.	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie. Het is aan de indiener zelf op welke wijze hier zelf invulling aan wordt gegeven tijdens de ontwikkelfase.
29	innovatiepartner schap Parametrisch model	Zijn er onder de deskundigen in de workshops tijdens de gunningsfase ook mensen uit het onderwijsveld of uit gemeenten aanwezig?	Het deskundigenteam in de workshops kan tijdens één of meerdere workshops mensen bevatten vanuit het onderwijsveld en/of gemeenten.
30	Bij kerncompetentie 1 wordt omschreven dat de gegadigde ervaring moet hebben met het ontwikkelen van een software tool, gebruikt door meerdere derden.	De toelichting stelt dat dit bedoeld is om aan te tonen dat de tool autonoom door derden kan worden gebruikt. Bij de puntentelling wordt aanvullend gesteld dat deze tool ontwikkeld moet zijn voor de gebouwde omgeving. Op deze wijze wordt een organisatie die wel een parametrische ontwerptool heeft ontwikkeld op klant specifieke wensen, maar geen extern gebruikersplatform heeft, sterk benadeeld. Is het mogelijk om de kerncompetentie te splitsen in 2 delen? 1. De organisatie moet aantonen dat zij een parametrische ontwerptool voor de gebouwde omgeving heeft ontwikkeld en in gebruik genomen; 2. De organisatie moet aantonen dat zij een extern gebruikersplatform voor een softwaretool heeft ontwikkeld.	Nee, wij zijn niet bereid om deze kerncompetentie aan te passen
31	Innovatiepartner schap Parametrisch model	Is er een ondergrens voor de functionaliteit van de na de gunningsfase te ontwikkelen MVP?	Er is geen harde ondergrens gedefinieerd anders dan wat genoemd staat bij de eisen. De productvisie wordt wel onderdeel van de overeenkomst en daarmee afdwingbaar.
32	Bijlage 2 10.4	Foregroundrechten: wat voor soorten 'resultaten' heeft de opdrachtgever hier voor ogen?	Met 'resultaten' wordt hier bedoeld: Het deel van de drie onderdelen ('Logica', 'Functionele configuraties' en 'Gebruikersinterface') wat specifiek "op maat" gemaakt moet worden om effectieve toepassing van parametrisch ontwerpen voor scholenbouw te ondersteunen.
33	Bijlage 2 10.3	Houdt dit in dat de schade beperkt is tot 1.5mio of houdt dit in dat de schade in een jaar beperkt is tot de opdrachtsom die in dat betreffende jaar (waarin de schade optreedt) van toepassing is?	De aansprakelijkheid voor schade is beperkt tot maximaal 1,5 miljoen per contractjaar.
34	Bijlage 1 Eis 1	Wordt hiermee ook bedoeld dat een berekening binnen 5 sec moet zijn uitgevoerd?	Nee, indien er voor bepaalde acties meer tijd nodig is, bijvoorbeeld om een ontwerpvariant te valideren of een nieuwe te genereren, dient de gebruiker daarvan een melding te krijgen. Daarmee wordt voorkomen dat de gebruiker het gevoel krijgt dat de gebruikersinterface niet meer reageert.

35	Bijlage 1 Eis 1	Dient de Opdrachtnemer (binnen deze opdracht) ook de eventuele hostingkosten voor de parametrische ontwerpsoftware voor eigen rekening te nemen? Op dit moment is nog niet duidelijke welke resources en schaalbaarheid benodigd zijn voor de opdracht van 120 bouwprojecten.	Ja, de opdrachtnemer moet hostingkosten voor zijn rekening nemen. Het betreft in de eerste tranche een beperkt aantal scholen (9 nieuwbouwprojecten) die gebruik zullen maken van het MVP. In latere tranches zal opschaling van het model aan de orde komen.
36	Referentieverklaring	Zit er een grens aan de hoeveelheid tekst in de referentieverklaring in aantal woorden, lettergrootte of A4 ?	Nee, er is geen harde grens. De richtlijn is dat een referentie maximaal één A4 per kerncompetentie beslaat. Daarmee zou de kerncompetentie, en de positie in de score daarvan, aangetoond moeten kunnen worden.
37	Verruimen einddatum referentieopdracht	In de aanbestedingsdocumenten is opgenomen dat de einddatum van een referentieopdracht maximaal drie jaar geleden mag zijn, gerekend vanaf de datum van indiening van de inschrijving. Wij verzoeken u om deze termijn te verruimen van drie naar vijf jaar. Hiermee wordt recht gedaan aan de waardevolle ervaring die inschrijvers in de afgelopen jaren hebben opgedaan met vergelijkbare opdrachten, die mogelijk langer geleden zijn afgerond maar nog steeds zeer relevant zijn voor de uitvraag.	Wij zullen deze periode niet verruimen. Helaas kunnen we in deze niet afwijken van de letter van de wet.
38	Inschakelen derden	Moet een eventuele partij die als derden wordt ingeschakeld ook een GVA overleggen?	Elke deelnemer aan een samenwerkingsverband moet een UEA aanleveren en daarbij horen 3 bewijsstukken: uittreksel KvK, GVA en verklaring van de belastingdienst. Voor onderaannemers op wiens geschiktheid beroep wordt gedaan conform UEA deel II C moet de hoofdaannemer ook een UEA aanleveren. Voor onderaannemers die alleen een rol in de uitvoering spelen geldt dit niet, deze meldt u aan op blz. 8 Deel II D van het UEA en daarbij hoeft geen eigen UEA of bewijsstuk ingeleverd te worden. (Onderaannemers wel met complete naam en KvK nummer aanmelden aub).
39	Kennis ontwerpproces	Wordt er volledige kennis verwacht van alle onderdelen van het ontwerpproces van scholen aan de kant van de indiener of zijn juist het deskundigenteam en de leerlabs hiervoor de sparringspartners?	De kennis wordt deels verwacht van de inschrijver. Van het deskundigenteam mag kennis van eisen en wensen voor het te realiseren gebouw verwacht worden (wat en waarom). Van indiener wordt (vak)technische kennis ten aanzien van parametrisch- en integraal ontwerpen verwacht (hoe en waarmee). Deze kennis hoeft niet per se aanwezig te zijn van scholen, maar is wel wenselijk.
40	Invullen tool	Bij de informatiebijeenkomst is gesproken over de mogelijkheid dat de tool niet door een schoolbestuurder, maar door een andere partij wordt ingevuld. Verandert dit de uitvraag of zien jullie dit als een optie?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.

41	Bouwkosten en TCO	Bij uitgangspunten parametrisch model staat dat het inzicht geeft in bouwkosten, maar bij doelen parametrisch model staat niet omschreven dat de kosten ook berekend moet worden. Wat is jullie idee over hoe bouwkosten en TCO in het parametrisch model?	Bij bouwprojecten is financiële haalbaarheid zowel ten aanzien van investeringskosten als exploitatiekosten (TCO) een belangrijk thema in de besluitvorming. Opdrachtgever verwachten een voorstel op dit vlak in de productvisie.
42	Leidraad 6.3	In deze paragraaf worden de maximaal te behalen scores weergegeven. Zwaartepunt ligt bij SG1 de Productvisie, namelijk 50% van de maximale score. Heeft u in overweging genomen dat het zwaartepunt ook zou kunnen liggen bij hetgeen de partijen laten zien in de sprints en de kwaliteit na 3 sprints? Ons inziens vormt dit een harder bewijs dat de inschrijver de aangewezen partij is dan een beschrijvend document waarin een visie wordt gedeeld. Zoals ook tijdens de inlichtingenbijeenkomst werd aangegeven, het is niet wenselijk dat de inschrijver met de beste schrijfvaardigheden deze inschrijving wint, maar degene met de beste vaardigheden om deze tool te ontwikkelen. Bent u bereid de verdeling van deze scores te herzien en het zwaartepunt te leggen bij de SG2 en SG3?	De productvisie is een bindend aanbod en wordt onderdeel van de overeenkomst. De beoordelaars hebben in de sprints gezien of dit een realistisch aanbod is. De verdeling van de scores worden daarom niet herzien.
43	Leidraad 8.5	Begrijpen wij het goed dat definitieve gunning plaatsvindt op 3 april en dat het MVP vervolgens in preview op 1 juni en definitief op 30 juni opgeleverd dient te worden? Dit betreft 2/3 maanden ontwikkeltijd met een budget van EUR 500.000. In de jaren erna is er minder budget voor meer tijd. Wat is hier precies de overweging in?	De genoemde datums van gunning en oplevering zijn correct. De korte doorlooptijd om te komen tot de MVP is gekozen om de MVP te kunnen toepassen en dus te testen binnen de huidige nieuwbouwprojecten binnen het leerlab. Deze zitten rond deze periode in een fase van definitiefase/ontwerpfase. Daarna is er meer ruimte voor verdere agile doorontwikkeling.
44	Leidraad 5.4	Wij willen graag inschrijven als samenwerkingsverband. Op het inschrijfbiljet kunnen we hiervoor een vinkje zetten. Het is ons echter onduidelijk waar wij kunnen aangeven met welke andere partij wij in een samenwerkingsverband zitten. Dient het samenwerkingsverband een eigen naam te krijgen? Waar kunnen we deze aangeven?	Zie voor instructie over samenwerkingsverbanden bijlage 11 die is toegevoegd is aan de Aanbestedingsdocumenten op TenderNed.
45	Leidraad 5.4	Indien wij als samenwerkingsverband gegund krijgen, wil 1 van de twee partijen van het samenwerkingsverband hier een nieuwe entiteit voor formaliseren. Staat u toe dat de contractpartij dan een andere entiteit is waarbij wel kan worden aangetoond dat deze bestaat uit de originele inschrijvers?	Ja, dat is toegestaan.
46	Leidraad 2.2	Het IPOHV heeft een looptijd van 15 jaar met 132 bouwprojecten. Echter bedraagt de totale opgave (2.1) 9300 gebouwen. Wanneer heeft u voor ogen dat de tool voor alle projecten ingezet wordt?	De 9300 schoolgebouwen hoeven niet allemaal tegelijkertijd vervangen te worden. In het beschrijvend document wordt verwezen naar de routekaart van HEVO uit 2020, waarin becijferd is dat een vervangingstempo van 3,33% per jaar nodig is om aan de klimaatdoelen van 2050 te voldoen. Dat komt neer op een vernieuwing van ongeveer 310 gebouwen per jaar. Vanaf de derde tranche wordt beoogd landelijke opschaling te onderzoeken. De verwachting is dat de tool na 3 tranches zodanig doorontwikkeld is dat deze landelijk ingezet kan worden.

47	Versnelling	De realisatie van een onderwijs gebouw duurt gemiddeld 8 tot 10 jaar hiervan is de bouwtijd 1 tot 2 jaar. Welke versnelling heeft u voor ogen te bewerkstelligen met de parametrisch ontwerp tool ?	Met het parametrisch model wordt versnelling op meerdere vlakken beoogd. In eerste instantie wordt versnelling beoogd in de beginfase van het project, voordat besluitvorming heeft plaatsgevonden. Hierbij kan gedacht worden aan minder vaak terug naar de tekentafel omdat iets in het ontwerp toch niet klopt of omdat een ontwerp toch te duur blijkt. Op langere termijn (in latere tranches) heeft het model ook als doel om bij te dragen aan industrialisatie van de bouw. Dit zou dan ook versnelling van de bouw betekenen in een latere fase van het project. Naast het bewerkstelligen van een versnelling, wordt ook een betere en kostenefficiëntere scholenbouw verwacht.
48	Intellectueel eigendom	Hoe wordt omgegaan met intellectueel eigendom van bouwsysteemdata dat door marktpartijen in de toekomst wordt ingebracht?	In paragraaf 10.4 'Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten' van Bijlage 2 - 'concept overeenkomst Parametrisch model' wordt beschreven hoe omgegaan wordt met deze zogenaamde 'achtergrondrechten'. Intellectueel eigendom van bouwsystemen wat door marktpartijen wordt ingebracht en onafhankelijk van de Opdracht is ontwikkeld blijft eigendom van de marktpartijen.
49	Voorkeuren in bouwsystemen	Worden er door opdrachtgever voorkeuren in bouwsystemen aangeleverd?	Nee. Het Parametrisch Model dient te kunnen omgaan en dus toepasbaar te zijn op meerdere soorten bouwsystemen. Het uiteindelijke doel binnen het leerlab over de drie tranches is toe te werken naar geïndustrialiseerde scholenbouwsystemen.
50	Beschrijvend document	Selectiecriteria. Wij beschikken over zeer relevante referenties die volledig aansluiten bij de aard en omvang van de opdracht. Echter, vanwege contractuele vertrouwelijkheid met onze opdrachtgevers kunnen wij in deze fase geen volledige klantgegevens (zoals naam of contactpersoon) openbaar maken. Kunt u aangeven of het is toegestaan om deze referenties geanonimiseerd in te dienen, bijvoorbeeld met een toelichting op de inhoud en context, en onder voorbehoud van verificatie bij gunning of na ondertekening van een geheimhoudingsverklaring?	Het uitgangspunt is dat een referentie verifieerbaar moet kunnen zijn. Het aanleveren van een geanonimiseerde referentie is acceptabel op voorwaarde dat de referentie nog voldoende concreet is om te beoordelen. Een geheimhoudingsverklaring bij verificatie is akkoord. Let op: Het moment van verificatie is bij selectie, dus op het moment van doorgaan naar de gunningsfase. Verificatie op het moment van definitief gunnen aan de winnaar van de aanbesteding is niet acceptabel.
51	Beschrijvend document	Selectiecriteria. Wij beschikken over zeer relevante referenties die volledig aansluiten bij de aard en omvang van de opdracht. Echter, vanwege contractuele vertrouwelijkheid met onze opdrachtgevers kunnen wij in deze fase geen volledige klantgegevens (zoals naam of contactpersoon) openbaar maken. Kunt u aangeven of het is toegestaan om deze referenties geanonimiseerd in te dienen, bijvoorbeeld met een toelichting op de inhoud en context, en onder voorbehoud van verificatie bij gunning of na ondertekening van een geheimhoudingsverklaring?	Het uitgangspunt is dat een referentie verifieerbaar moet kunnen zijn. Het aanleveren van een geanonimiseerde referentie is acceptabel op voorwaarde dat de referentie nog voldoende concreet is om te beoordelen. Een geheimhoudingsverklaring bij verificatie is akkoord. Let op: Het moment van verificatie is bij selectie, dus op het moment van doorgaan naar de gunningsfase. Verificatie op het moment van definitief gunnen aan de winnaar van de aanbesteding is niet acceptabel.
52	Beschrijvend document	Inhoud van de productvisie. Zijn er specifieke aandachtspunten of een gewenst format voor de Productvisie (max. 12 pagina's) die ingediend moet worden? Bijvoorbeeld: moet de software-architectuur visueel worden weergegeven, moeten er mock-ups of planningsoverzichten in, of uitsluitend tekst?	Er zijn geen specifieke aandachtspunten/formats anders dan wat staat opgenomen in het Beschrijvend document. Het is aan de inschrijver zelf om te beoordelen hoe de productvisie het beste beschreven kan worden en dat het goed leesbaar en begrijpelijk is om een goede beoordeling mogelijk te maken.

53	Bijlage 1 en Bijlage 5	In de bijlagen wordt gesproken over informatie beveiliging en open data. Moeten we bij de inschrijving al aantonen dat we voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) door middel van het schrijven van een informatie beveiligingsplan?	Nee. In het programma van eisen staan de minimale eisen die gesteld worden aan de uitvoering van de Opdracht, dus na de selectiefase.
54	PVE parametrisch model	Er wordt gesproken over het zelfstandig gebruik van het model door schoolbesturen en gemeenten. Hoe is de opdrachtgever voornemens het gebruik van het model door schoolbesturen en gemeenten te faciliteren? Wordt van de ontwikkelpartner verwacht dat hij bijdraagt aan training, ondersteuning of onboarding van deze gebruikers bij MVP-implementatie?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijs) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
55	Beschrijvend document	Gebruiksrecht. De aanbestedingsstukken duiden erop dat de opdrachtgever voor brede toepassing een "eeuwigdurend gebruiksrecht" nastreeft met beperkte licentiekosten. Betekent dit dat wij als opdrachtnemer onze oplossing zó moeten aanbieden dat alle beoogde gebruikers (schoolbesturen/gemeenten) het model kosteloos of via een centrale afkoopsom kunnen gebruiken? Graag duidelijkheid over het gewenste licentiemodel en of wij hiervoor in onze productvisie al een voorstel moeten doen.	Ja, de oplossing dient zo aangeboden te worden dat het model kosteloos is te gebruiken door schoolbesturen en gemeenten. De opdrachtgever verwacht een voorstel op dit vlak in de productvisie.
56	Beschrijvend document	Ontwikkelbudget. Kunt u bevestigen dat de geraamde budgetten voor doorontwikkeling inclusief alle kosten (ontwikkeling, onderhoud, licenties) zijn en toelichten hoe strikt deze per jaar gelden? Mogen bijvoorbeeld onbenutte middelen uit 2026 doorschuiven, of wordt per jaar opnieuw besloten over de uitgaven? Is er ruimte voor versnelling van ontwikkelingen of is er een maximaal budget per jaar?	De budgetten zijn maxima per jaar. Opdrachtgever kan besluiten tot doorschuiven van overgebleven budget als dat hem wenselijk lijkt. Er is geen verplichting om de genoemde budgetten volledig in te zetten. Het resultaat van het gebruik van het parametrisch model zal bepalen of budgetten benut worden.
57	Concept overeenkomst	Periodieke rapportage is verplicht en moet minimaal de onderdelen uit de productvisie bevatten. Er zijn evaluatiemomenten om de voortgang en samenwerking te beoordelen, met mogelijkheid tot tussentijdse beëindiging. Wat zijn de criteria voor een positieve evaluatie van samenwerking? Wordt dit kwalitatief of kwantitatief beoordeeld?	De evaluatie zal zich focussen op de beoordeling of de doelen van het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting behaald worden.

58	Beschrijvend document	De casus voor de ontwikkelfase wordt gebaseerd op input van bouwheren uit leerlabs. Deze input wordt gebruikt om realistische situaties te simuleren. De leerlabdeelnemers zijn geen formeel onderdeel van het deskundigenteam, maar mogen input leveren en bijeenkomsten bijwonen. Hoe wordt de input van leerlabdeelnemers geborgd in het ontwikkelproces? Is er een terugkoppeling of validatiemoment? Hoe wordt omgegaan met conflicterende belangen of visies tussen leerlabdeelnemers en het deskundigenteam?	Het deskundigenteam doet de beoordeling en bepaalt daarmee welke inschrijver de aanbesteding wint. De leerlabdeelnemers spelen hierin hooguit een indirecte rol. Daarmee is er voor de inschrijvers geen conflicterend belang: het belang van de samenwerking met het deskundigenteam heeft de hoogste prioriteit. De precieze wijze waarop leerlabdeelnemers input leveren en aanwezig zijn is nog niet vastgesteld maar dit zal niet het zwaartepunt van de workshops zijn. Er wordt gewerkt aan een fictieve casus en niet aan de scholen van de leerlabdeelnemers.
59	Concept overeenkomst	In de overeenkomst is expliciet opgenomen dat iteratieve ontwikkeling en co-creatie binnen de scope van het innovatiepartnerschap niet als meerwerk worden beschouwd. Doorontwikkeling gebeurt op basis van samenwerking met de opdrachtgever, en de vergoeding wordt bepaald in overleg. Is er een product owner aan opdrachtgeverszijde die prioriteiten stelt binnen de sprints, of levert de opdrachtnemer de product owner?	De opdrachtgever verwacht een voorstel op dit vlak in de productvisie.
60	Bijlage 4: Algemene Rijksvoorwaarde en bij IT-overeenkomsten (ARBIT) - Artikel 56	Kan de opdrachtgever aangeven voor welke werkzaamheden fatale termijnen gelden?	De opleverdatum van het MVP is op dit moment de enige fatale termijn.
61	Bijlage 2: Concept overeenkomst inzake Parametrisch model OCW - pagina 5 artikel 10.2 Meerwerk	Wijgingen tijdens de ontwikkeling van de software zijn onderdeel van een agile manier van werken, maar kunnen conflicterend zijn met het tijdig opleveren van overeengekomen functionaliteit door additionele functionele wensen van de opdrachtgever. Hoe ziet de opdrachtgever "meerwerk" in relatie tot mogelijke impact op overeengekomen leverdata.	In de fase van de oplevering van het MVP is er geen ruimte voor meerwerk. Opdrachtnemer levert dan de functionaliteiten zoals in de eigen productomschrijving zijn opgenomen. Dit is voor risico van opdrachtnemer. Na de fase waarin het MVP wordt gebouwd is dit een onderdeel van de samenwerking met de contractmanager. Door de werkwijze met relatief kleine deelopdrachten verwachten wij niet dat meerwerk voor zal komen. Het moeten halen van leverdata leidt in ieder geval niet automatisch tot meerwerk.
62	Bijlage 2: Concept overeenkomst inzake Parametrisch model OCW - pagina 4 artikel 6 Proefperiode	Kan de opdrachtgever bevestigen dat de proefperiode ingaat de dag na een overeengekomen opleverdatum voor een productfase en niet binnen de geplande ontwikkeltijd valt?	Ja, dat kunnen wij bevestigen.
63	Bijlage 2: Concept overeenkomst inzake Parametrisch model OCW - pagina 4 artikel 6 Acceptatiecriteria	Hoe komen de definitieve acceptatiecriteria tot stand en waar worden deze vastgelegd, aangezien de huidige omschrijving niet SMART is en kan leiden tot interpretatieverschillen bij oplevering.	In het kader van dit Innovatiepartnerschap en de onvoorspelbaarheid van het resultaat is het wat ons betreft niet mogelijk om de acceptatiecriteria SMART te omschrijven. In geval van interpretatieverschillen zullen Partijen daar in redelijkheid en billijkheid uit moeten komen.
64	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch	Kan de opdrachtgever de gewenste duur van een sprint aangeven binnen het project, met name gerelateerd aan sprint 0, 1 en 2 en de genoemde workshop data.	Aan het begin van de gunningsfase wordt deze informatie gedeeld. Paragraaf 6.7 en tabel 9 in paragraaf 8.5 van het Beschrijvend document geven een indicatie van de duur van een sprint en de workshopdata.

	model V1.0 - pagina 25		
65	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 22	""De eventuele opdrachten daarna voor het doorontwikkelen van het MVP worden gefactureerd op basis van een marktconform uurtarief. De richtlijn voor marktconform is bijlage 9. Dit is een overzicht van tarieven die de Rijksoverheid betaalt voor maatwerk IT-opdrachten."" Kan deze bijlage nader worden toegelicht in relatie tot gebruik binnen deze opdracht en worden voorzien van een overzicht met indicatieve ranges van uurtarieven per rol?"	Het doel van de richtlijn in deze bijlage is om ervoor te zorgen dat de afspraken over de uurtarieven na gunning een marktconforme uitkomst zullen hebben en niet misbruikt kunnen worden.
66	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 17	"Art. 29.2. De verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid biedt dekking voor ten minste € 1.250.000 per aanspraak, met een minimale jaarlijkse uitkering van 200% van dit bedrag." Dit lijkt gebaseerd op het originele artikel 26 van de ARBIT, dit artikel is echter in bijlage 2 concept overeenkomst Parametrisch model aangepast. Verzoek om artikel 29.2 in overeenstemming te brengen met de bedragen in het aangepaste artikel 26.	Dit is correct. Artikel 29.2 uit het Beschrijvend document op blz. vervalt bij deze. De omschrijving in de overeenkomst (bijlage 2) geldt.
67	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 14	De startdatum van de ontwikkeling is op 10 april 2026 en het concept MVP moet op 1 juni 2026 gereed zijn (waarna in basis alleen geoptimaliseerd wordt). Dit is een looptijd van 7 weken van start project tot oplevering concept MVP. Uiteraard is dit exclusief de 3 sprints vanuit de selectiefase, maar de doorlooptijd lijkt erg kort in relatie tot het ambitieniveau van de use cases. Kan de opdrachtgever haar gedachtegang betreft deze ontwikkeltijd in relatie tot de gewenste hoeveelheid functionaliteit en kwaliteit toelichten.	De korte doorlooptijd is gekozen om de MVP te kunnen toepassen en dus te testen binnen de huidige nieuwbouwprojecten binnen het leerlab. Deze zitten rond deze periode in een fase van definitiefase/ontwerpfase.
68	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 13	"Als gebruiker wil ik ondersteund worden in het kunnen toetsen op bijvoorbeeld de technische maakbaarheid (beschikbare bouwconcepten/bouwsystemen) of het kunnen doorrekenen van de totale (levensduur)kosten gebouw zodat ik kan controleren of het 'Ontwerpresultaat' maakbaar is en binnen budget zal blijven." Wat is de door de opdrachtgever gewenste nauwkeurigheid voor technische haalbaarheid en (levensduur)kosten en bij welke partij ligt de verantwoordelijkheid voor zaken als "technische maakbaarheid" en "binnen budget blijven" in relatie tot het gebruik van de software tijdens de realisatie van een project.	Ten aanzien van de nauwkeurigheid en verantwoordelijkheid in relatie tot het gebruik van de software, verwachten wij van opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.

69	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 12	"Als opdrachtgever wil ik dat de gerealiseerde en verder door te ontwikkelen 'Gebruikersinterface' voor het parametrisch model door de Gebruiker kosteloos gebruikt kan worden zodat toepassing in huidige en toekomstige bouwprojecten maximaal gestimuleerd wordt. Het gebruiksrecht wordt bij gunning contractueel vastgelegd. Bijvoorbeeld in de vorm van een eeuwige gebruikerslicentie met beperkte licentiekosten dat naar behoefte centraal te bekostigen (af te kopen) is." Hoe wordt omgegaan in deze licentiestructuur met reeds vooraf ontwikkelde en ingebrachte functionaliteit door de opdrachtnemer (background IP) en kan de opdrachtgever een indicatie geven wat er onder beperkte licentiekosten wordt verstaan?	In paragraaf 10.4 'Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten' van Bijlage 2 - 'concept overeenkomst Parametrisch model' wordt beschreven hoe omgegaan wordt met deze zogenaamde 'achtergrondrechten'. Wij verwachten van opdrachtnemer een uitleg in de productvisie op welke onderdelen intellectuele eigendomsrechten en/of gebruiksrechten van toepassing zijn en bij welke onderdelen open source gebruikt wordt. Wij verwachten van opdrachtnemer een opgave van eventuele licentiekosten in de productvisie bij de opbouw van de vaste en variabele gebruikskosten vanaf het moment dat het MVP is opgeleverd.
70	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 11	"Deze bestaat uit een BIM en een specifiek programma van eisen die als resultaat volgen uit het parametrisch model." Welk LOD niveau verwacht de opdrachtgever als output voor het BIM model? En wat is het verwachte formaat, de gewenste inhoud en het gebruiksdoel/de gebruiker voor het specifiek programma van eisen?	De opdrachtgever verwacht een voorstel op dit vlak in uw productvisie.
71	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 9	"De uitwerking is dan ook nadrukkelijk bedoeld als richtinggevend en niet bedoeld om voorschrijvend te zijn." De user stories zijn echter wel allemaal gemarkeerd met de realisatiefase MVP. Is de verwachting van de opdrachtgever dat alle user stories volledig worden geïmplementeerd voor het budget van EUR 500.000,- en binnen de gestelde MVP looptijd (met uitzondering van user story 12, waarbij hier iets expliciet over gemeld is)?	De userstories verwoorden de toegevoegde waarde en de wensen vanuit opdrachtgevers- en gebruikersperspectief. De opdrachtgever verwacht niet dat alle userstories volledig worden geïmplementeerd in de MVP. De mate waarin en de wijze waarop invulling kan worden gegeven moet ewl duidelijk terug te zien zijn in de onderzoeksfase als onderdeel van de gunning, zie daarvoor ook paragraaf 6.4 (Productvisie). De drie geselecteerde partijen stellen in deze onderzoeksfase een schriftelijke productvisie op waarin zo concreet mogelijk wordt uitgelegd hoe en waarmee het parametrisch model in hun voorstel wordt opgebouwd alsmede de mate waarin rekening wordt gehouden met de in paragraaf 3.2 genoemde doelen en de in paragraaf 3.3. genoemde user stories. Dit wordt beoordeeld door een Beoordelingsteam.
72	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 9	Kan er een overzicht worden gegeven van de software pakketten waarmee interoperabiliteit moet worden bereikt? En welke mate van interoperabiliteit wordt verwacht? Dit ook in relatie tot Eis 2 in Bijlage 1.	In principe is op voorhand nog niet bekend met welke software pakketten interoperabiliteit moet worden bereikt. De eis om interoperabiliteit te bereiken, zoals bedoeld in eis 2 in het Programma van Eisen (Bijlage 1), is van belang.
73	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch model V1.0 - pagina 9	Ter verduidelijking zijn de 3 genoemde bouwsystemen een hout, een staal en een beton gerelateerd bouwsysteem, of wordt er naar meerdere bouwsystemen binnen in materiaalsoort gekeken?	Met bouwsystemen wordt hier bedoeld de wijze waarop de hoofdstructuur is opgebouwd d.m.v. het gebruik van hout-, staal-, of betonconstructies. Naast materialisatie, betekent dit ook onderscheid in de bouwmethode zoals skeletbouw of modulaire prefabbouw. Het Parametrisch Model dient hiermee te kunnen omgaan en dus toepasbaar te zijn op meerdere soorten bouwsystemen. Het uiteindelijke doel binnen het leerlab over de drie tranches is toe te werken naar geïndustrialiseerde scholenbouwsystemen.
74	Beschrijvend document Innovatiepartner schap Parametrisch	Wordt er in het Generiek Programma van Eisen onderscheid gemaakt tussen de verschillende onderwijsvormen primair, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs?	Er wordt onderscheid gemaakt in Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs, Kinderdagverblijf en gymzaal. Het speciaal onderwijs is niet als een aparte onderwijsvorm opgenomen.

	model V1.0 - pagina 8		
75	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0 - pagina 8	Kan het Generiek Programma van Eisen al door de opdrachtgever gedeeld worden, zodat er inzicht kan worden verkregen in de te verwachten complexiteit en hoeveelheid input parameters?	Het Generiek PvE bestaat uit een drietal onderdelen: het Strategisch PvE, het Ruimtelijk PvE en het Technisch PvE. Het Strategisch PvE is reeds gepubliceerd ter kennisgeving in de Staatscourant als PDF. Deze heeft betrekking op "renovatie", maar is nagenoeg gelijk aan het PvE voor "nieuwbouw". Dit Strategisch PvE kan gevonden worden via de volgende link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-14155.html Er wordt momenteel nog gewerkt aan het volledige digitale Generiek PvE (strategisch-ruimtelijk-technisch PvE). Deze wordt beschikbaar gesteld voorafgaand aan de gunningsfase. Ten behoeve van de data-uitwisseling met andere applicaties is het mogelijk om data-exports te maken in reguliere dataformats (JSON, XML en Excel).
76	Thema 2: Intellectueel Eigendom, Open Standaarden en Overdraagbaarheid	Vraag 4 (ref. §3.3, User Story 4 & 5): User Story 4 en 5 spreken over het "open beschikbaar stellen" van 'Logica' en 'Functionele configuraties' en het "kosteloos" kunnen gebruiken van de 'Gebruikersinterface'. Wat verstaat de opdrachtgever precies onder "open beschikbaar"? Betekent dit open source, of een model waarbij de opdrachtgever een eeuwigdurende, niet-exclusieve licentie verwerft om de componenten binnen de onderwijshuisvesting-context te gebruiken en door te ontwikkelen?	In paragraaf 10.4 'Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten' van Bijlage 2 - 'concept overeenkomst Parametrisch model' wordt beschreven hoe omgegaan wordt met deze zogenaamde 'achtergrondrechten'. Wij verwachten van opdrachtnemer een uitleg in de productvisie op welke onderdelen intellectuele eigendomsrechten en/of gebruiksrechten van toepassing zijn en bij welke onderdelen open source gebruikt wordt.
77	Thema 2: Intellectueel Eigendom, Open Standaarden en Overdraagbaarheid	Vraag 5 (ref. §6.5, punt 11): In de Productvisie wordt gevraagd naar de overdraagbaarheid en een exit strategie. Onze OMRT -hub bestaat uit een 'computation layer' (AWS), een 'toolkit layer' (GH plugins) en een web-viewer. Als we een tool bouwen die gebruikmaakt van (onderdelen van) ons bestaande platform, wat zijn dan de precieze verwachtingen rondom overdraagbaarheid? Gaat het om de volledige broncode, of om het garanderen van de continuïteit van de dienst via bijvoorbeeld escrow-regelingen en het gebruik van open API's voor data-export?	Het gaat om het garanderen van de continuïteit van de dienst. Hoe opdrachtnemer dat kan realiseren dient beschreven te worden in de productvisie.
78	Thema 2: Intellectueel Eigendom, Open Standaarden en Overdraagbaarheid	Vraag 6 (ref. §3.3): In de toelichting wordt verwezen naar de Haven standaard voor platform-onafhankelijke cloud hosting. Is het gebruik van een hosting-omgeving die voldoet aan deze standaard een harde eis voor het MVP, of is dit een doelstelling voor de langere termijn en kan er in eerste instantie gebruik worden gemaakt van de bestaande (in ons geval AWS) cloud-infrastructuur van de ontwikkelaar?	De Haven standaard is een wens en voor een optimale overdraagbaarheid op lange termijn bedoeld. Voor het MVP is de cloud-infrastructuur van de ontwikkelaar voldoende.

79	Thema 3: Scope en Budget van het MVP	Vraag 7 (ref. §3.6 en §6.5): Het budget voor het MVP is €500.000,-. De lijst met gewenste functionaliteiten en doelen (o.a. ruimtelijke indeling, thermisch comfort, daglicht, energie, constructie/maakbaarheid, TCO, circulariteit) is zeer uitgebreid. Kan de opdrachtgever een indicatie geven van de prioritering van functionaliteiten voor het MVP? Welke 2-3 functionaliteiten zijn absoluut essentieel voor de oplevering op 30 juni 2026?	De ontwikkelfase biedt de mogelijkheid om hierin meer zicht op te krijgen. Wij verwachten van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
80	Thema 3: Scope en Budget van het MVP	Vraag 8 (ref. §3.2, punt 3): Er wordt gesproken over een aan te leveren 'Generiek Programma van Eisen' dat als input dient. Wanneer en in welk format (bijv. PDF, database, API) kunnen de geselecteerde partijen dit Generiek PvE verwachten? De beschikbaarheid hiervan is cruciaal voor de ontwikkelfase in de gunningsprocedure.	Het Generiek PvE bestaat uit een drietal onderdelen: het Strategisch PvE, het Ruimtelijk PvE en het Technisch PvE. Het Strategisch PvE is reeds gepubliceerd ter kennisgeving in de Staatscourant als PDF. Deze heeft betrekking op "renovatie", maar is nagenoeg gelijk aan het PvE voor "nieuwbouw". Dit Strategisch PvE kan gevonden worden via de volgende link: https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/stcrt-2025-14155.html Er wordt momenteel nog gewerkt aan het volledige digitale Generiek PvE (strategisch-ruimtelijk-technisch PvE). Deze wordt beschikbaar gesteld voorafgaand aan de gunningsfase. Ten behoeve van de data-uitwisseling met andere applicaties is het mogelijk om data-exports te maken in reguliere dataformats (JSON, XML en Excel).
81	Thema 3: Scope en Budget van het MVP	Vraag 9 (ref. §6.5, punt 12): Er wordt gevraagd naar een overzicht van vaste en variabele gebruikskosten na oplevering van het MVP. Als de software autonoom moet kunnen draaien, omvatten deze kosten dan enkel hosting en basisonderhoud? Of kan hier ook een model worden voorgesteld voor support, training, en het toevoegen van nieuwe 'Functionele configuraties' of 'Logica'-modules, wat beter aansluit bij een doorlopend partnerschap?	Dit is niet gelimiteerd. Het toevoegen van nieuwe 'Functionele configuraties' of 'Logica'-modules na oplevering van het MVP zien we als ontwikkelkosten of doorontwikkeling van het model.
82	Thema 3: Scope en Budget van het MVP	Vraag 10 (ref. §6.5, punt 12): Volgend op vraag 9, is het de bedoeling dat de analyses en functionaliteiten door de opdrachtgever zelf worden ontwikkeld en gevalideerd (bijvoorbeeld ruimtelijke indeling, thermisch comfort, daglicht, energie, constructie/maakbaarheid, TCO en circulariteit)? En zijn er daarnaast specifieke projectkosten, zoals compute-kosten voor het draaien van de beoogde analyses, die voor rekening van de gebruiker komen bij inzet van de tool?	Ten aanzien van de vraag over analyses/functionaliteiten, verwacht de opdrachtgever een voorstel op dit vlak in de productvisie. Er is bij het maken van het MVP geen mogelijkheid om kosten af te wentelen op de gebruiker. Alle kosten moeten binnen de 500.000 euro gedekt worden. Het betreft in de eerste tranche een beperkt aantal scholen (9 nieuwbouwprojecten) die gebruik zullen maken van het MVP. In latere tranches zal opschaling van het model aan de orde komen. Compute-kosten na oplevering van het MVP zien we als variabele gebruikskosten.

83	Thema 4: De Gunningsprocedure en Samenwerking	Vraag 11 (ref. §6.7): De ontwikkelfase (sprint 0, 1 en 2) is gebaseerd op een casus die begin december 2025 wordt gedeeld. Kan de opdrachtgever al een indicatie geven van de complexiteit en de schaal van deze casus (bijv. één schoolgebouw, een klein cluster, type onderwijs)? Dit helpt ons om de haalbaarheid in te schatten en ons voor te bereiden.	Aan het begin van de gunningsfase wordt de fictieve casus toegestuurd dat de basisuitgangspunten beschrijft voor de ontwikkelfase. Uitgegaan kan worden dat de casus gaat om een schoolgebouw in het Primair Onderwijs. Er zullen basisgegevens worden meegestuurd zoals informatie over de (fictieve) locatie, kavelgrootte, m2 BVO, aantal leerlingen en onderwijsconcept. Ook wordt een focus aangegeven voor de ontwikkeling t.b.v. de sprints. Deze wordt gedurende de tijd verder verfijnd/aangescherpt op basis van de input die wordt ophaald bij onder andere de leerlabdeelnemers.
84	Thema 4: De Gunningsprocedure en Samenwerking	Vraag 12 (ref. §5.8 en §4.1): De tender moedigt samenwerkingsverbanden aan. Onze strategie is om steeds meer als open platform te fungeren en kennis van derden te integreren. Hoe wordt een samenwerkingsverband (consortium) in de selectie- en gunningsfase precies beoordeeld? Wordt het bijvoorbeeld positief gewaardeerd als in de Productvisie al een duidelijke rolverdeling met een of meerdere partners (bijv. een specialistische bouwpartner) wordt gepresenteerd?	Aan de vorm van de inschrijver (zelfstandig / met onderaannemer(s) / in combinatie = samenwerkingsverband = consortium) op zich wordt geen waardering verbonden; het gaat om de aanwezige expertise bij de inschrijver als geheel. In de Productvisie is een duidelijke rolverdeling en een uitleg over hoe dit bijdraagt in het bereiken van de doelen opportuun, maar dat hoeft niet per se een rolverdeling zijn in een bepaalde vorm zoals samenwerkingsverband.
85	Thema 4: De Gunningsprocedure en Samenwerking	Vraag 13 (ref. §6.7, punt 1): Er staat dat het deskundigenteam de casus vormgeeft op basis van input van de leerlabdeelnemers. Worden de geselecteerde partijen in de gunningsfase in de gelegenheid gesteld om (onder begeleiding) in gesprek te gaan met deze leerlabdeelnemers om de context en behoeften beter te begrijpen, of verloopt alle communicatie strikt via het deskundigenteam?	De communicatie tijdens de gunningsfase verloopt strikt via het beoordelingsteam. De input van de leerlabdeelnemers wordt gefilterd op relevantie voor de lange termijn doelen en de inpasbaarheid in de workshops.
86	UEA formulier	Moeten bij het UEA formulier bij de laatste stap "bewijsstuk / certificaat" ook de referentiedocumenten en het inschrijfbiljet geupload worden? En moeten hier de gedragsverklaring fiscale verplichtingen en gedragsverklaring aanbesteden toegevoegd worden of is dat pas na de selectie van toepassing?	Zie voor dit antwoord de extra toegevoegde bijlage 13 - Instructie selectiefase in TenderNed.
87	Beschrijvend document	1. Doelgroep gebruikers Vraag: Is het de bedoeling dat het model uitsluitend door schoolbesturen en gemeenten wordt gebruikt, of mogen ook adviseurs (architecten, ingenieurs, fabrikanten) in de latere fasen toegang krijgen als co-creator?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting. Zie daarvoor de toegevoegde user persona in de bijlage 10. Uitgangspunt is dat deze persoon het Parametrisch Model intuïtief en eenvoudig kan gebruiken, eventueel bijgestaan door eigen adviseurs, zonder noodzaak voor een directe actieve betrokkenheid van de softwareontwikkelaar/programmeur. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. Dit kan dan ook betekenen dat de in de vraag genoemde adviseurs toegang krijgen als co-creator in latere fasen. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.

88	informatiebijeenkomst	2. Beoordeling behalen doelen Tijdens de informatiebijeenkomst is duidelijk geworden dat gebruikers (zijnde het schoolbestuur dan wel gemeenten) niet expliciet vertegenwoordigd zijn in de beoordelingscommissie en de gunningsfase van deze aanbesteding. Het is onze overtuiging dat wel zo zou moeten zijn. Enerzijds vanwege de beoogde gebruiksvriendelijkheid, anderzijds vanwege het benodigde draagvlak en acceptatie van de uiteindelijke oplossing. Is de aanbestedende dienst bereid deze keuze te heroverwegen?	Het deskundigenteam in de workshops kan tijdens één of meerdere workshops mensen bevatten vanuit het onderwijsveld en/of gemeenten. Aan het beoordelingsteam is een vierde persoon in de rol van de gemeenteambtenaar toegevoegd.
89	Beschrijvend document	3. Onderwijsvisie Onder 2.4 van het beschrijvend document staat dat de onderwijsvisie één van de perspectieven die samen moeten komen in het POM en dat de bouwheer tot betere besluitvorming kan komen doordat het POM meerdere optimale ontwerpopties biedt. In figuur 1 staat onderwijsvisie buiten de scope van het POM beschreven. Dit lijkt tegenstrijdig. O.b.v. welke parameters moet het POM de onderwijsvisie vertalen naar een ruimtelijk model. M.a.w. hoe is de gebruiker van het POM in staat een oordeel te geven of een model past bij de onderwijsvisie?	Een onderwijsvisie vertaalt zich in een huisvestingsconcept wat verder uitgewerkt wordt in bijvoorbeeld een ruimtelijk/functioneel PvE. Van belang daarin zijn o.a. ruimtesoorten, zoals een leerplein of leslokaal, waarbinnen één of meerdere specifieke werkvormen kunnen plaatsvinden. Ook de ruimtelijke relaties tussen alle ruimtes (positionering in gebouw t.o.v. elkaar en t.o.v. buitenruimte), zichtlijnen, kleurgebruik en binnenmilieu zijn hierin van belang. Het Beschrijvend document (figuur 1) noemt dit locatiespecifieke wensen/randvoorwaarden. Het klopt dat dit buiten de Scope van het Parametrisch Model is weergegeven, omdat het gaat om zaken die bouwprojectafhankelijk zijn (net als stedenbouwkundige randvoorwaarden). Figuur 1 en de user stories 6 en 8 maken duidelijk dat het wel een belangrijke inputparameter is die binnen de 'Gebruikersinterface' ingevoerd moet kunnen worden om zo te verwerken in (het genereren van) ontwerpvarianten. Daarom moeten deze ook door de Gebruiker beoordeeld moet kunnen worden als zodanig, o.a. op passendheid op onderwijsvisie.
90	Productvisie	4. Gebruiksvriendelijk In paragraaf 6.5 (SG1 – Productvisie) wordt gevraagd om te beschrijven hoe het parametrisch model gebruiksvriendelijk is ("laagdrempelig te gebruiken") en inzicht biedt in "waarop een gepresenteerde uitkomst/oplossing/resultaat is gebaseerd". Kan de aanbestedende dienst toelichten op welke wijze de beoordelingscommissie de balans tussen gebruiksvriendelijkheid van de interface en transparantie van de achterliggende logica zal beoordelen tijdens de gunningsfase? Wordt dit bijvoorbeeld beoordeeld op: • ervaren gebruiksgemak tijdens de workshops (sprint 1 en 2); • mate van herleidbaarheid van beslislogica of parametrische afhankelijkheden; • of op een documentaire beschrijving in de Productvisie (zonder gebruikersinteractie)? Daarnaast: wordt verwacht dat het model in de Proof of Concept-fase reeds een visuele uitleg of feedbackmechanisme bevat waarmee de gebruiker kan zien hoe parameterkeuzes leiden tot ontwerpvarianten of scores?	De beoordeling van de Ontwikkelfase (Proof of Concept en doorontwikkeling tijdens workshops) zal plaatsvinden volgens de informatie in paragraaf 6.7 van het Beschrijvend document. Het gaat in dit geval om een Innovatiepartnerschap waarbij het product nog ontwikkeld moet worden en daarom is het niet mogelijk om op dit moment de beoordeling concreter in te vullen. De beoordeling is gebaseerd op het bereiken van de doelen van opdrachtgever: de inschrijver die daar het beste aan bijdraagt wint deze aanbesteding. Daarnaast: er zijn geen eisen gesteld ten aanzien van de door u genoemde onderdelen van het parametrisch model.

91	Beschrijvend document	Referenties In paragraaf 5.8 van het Beschrijvend Document wordt gesteld dat de beoordeling van de technische bekwaamheid plaatsvindt op basis van maximaal vier referenties en dat per kerncompetentie één referentie wordt beoordeeld. Kan de aanbestedende dienst toelichten of het toegestaan is om bij een kerncompetentie meerdere referentieprojecten gezamenlijk te beschrijven (bijvoorbeeld in één toelichting) wanneer deze samen beter de gevraagde ervaring aantonen dan één afzonderlijk project?	Dit is niet toegestaan. Het maximale aantal is één referentie per kerncompetentie.
92	Beschrijvend document	Hoe wordt verwacht dat in de productvisie rekening wordt gehouden met eventuele licentiekosten van externe systemen, bijvoorbeeld ter evaluatie van ontwerpopties?	Wij verwachten van opdrachtnemer een uitleg in de productvisie op welke onderdelen intellectuele eigendomsrechten en/of gebruiksrechten van toepassing zijn en bij welke onderdelen open source gebruikt wordt. Wij verwachten van opdrachtnemer een opgave van eventuele licentiekosten in de productvisie bij de opbouw van de vaste en variabele gebruikskosten vanaf het moment dat het MVP is opgeleverd. Deze opgave dient inclusief eventuele gebruiks- of licentiekosten van analysetools van derden te zijn, bijvoorbeeld voor het doen van gerichte tussenstudies. Het betreft in de eerste tranche een beperkt aantal scholen (9 nieuwbouwprojecten) die gebruik zullen maken van het MVP. In latere tranches zal opschaling van het model aan de orde komen.
93	Beschrijvend document	Staat het de opdrachtnemer vrij om, tijdens de ontwikkelingsperiode, de tool of delen van de tool in te zetten op lopende projecten ter evaluatie van de gebruiksvriendelijkheid en toepasbaarheid binnen bestaande processen?	Tijdens de ontwikkelfase, voorafgaand aan de gunning, is het enkel in overleg met de opdrachtgever, toegestaan de tool te testen op zaken als gebruiksvriendelijkheid en toepasbaarheid. Het is niet toegestaan de tool in de ontwikkelfase commercieel in te zetten. Na gunning maken opdrachtgever en opdrachtnemer afspraken over het intellectueel eigendom. De mogelijkheden van hergebruiken of commercialiseren na gunning zijn afhankelijk van de uitkomst van de verdeling van het intellectueel eigendom. In bijlage 3 artikel 7.2. staat beschreven dat de geleverde prestaties in het geval van opzegging eigendom van de Wederpartij blijven.
94	Nota van inlichtingen	• Het in de nota aangeleverde strategische PvE heeft een standaard structuur en impliceert dat deze projectspecifiek ingevuld dient te worden per project. Het generiek PvE dient volgens de infographic als input voor het POM. Wordt bedoeld dat: 1) de structuur van het Generiek PvE als input dient 2) het specifiek ingevulde generieke PvE als input dient of 3) deze afweging onderdeel van de productvisie?	Er wordt hiermee bedoeld dat het generieke PvE als input dient. Dit generieke PvE bestaat uit 3 onderdelen: het strategisch PvE, het Ruimtelijk PvE en het Technisch PvE. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het volledige digitale Generiek PvE (strategisch-ruimtelijk-technisch PvE). Deze wordt beschikbaar gesteld voorafgaand aan de gunningsfase. Het betreft dus een projectonafhankelijk (generiek) PvE. Dit digitaal generiek PvE kan door de Bouwheer binnen hun eigen project verder worden aangevuld/uitgebreid met locatiespecifieke wensen/randvoorwaarden die bouwprojectafhankelijk en dus projectspecifiek zijn. Figuur 1 en de user stories 6 en 8 maken duidelijk dat dit projectspecifieke deel een belangrijke inputparameter is die binnen de 'Gebruikersinterfase' ingevoerd moet kunnen worden om zo te verwerken in (het genereren van) ontwerpvarianten.

95	programma van eisen	Een belangrijk doel van het POM dat wordt beschreven is versnellen en verbeteren van besluitvorming in scholenbouw. Kan de aanbestedende dienst verduidelijken op welke besluitvorming ze exact doelt? Richt deze verbetering zich op 1 besluitvormingsmoment of meerdere? Is de beoogde besluitvorming per fase? Zo ja welke fase?	Met het parametrisch model wordt versnelling op meerdere vlakken beoogd. In eerste instantie wordt versnelling beoogd in de beginfase van het project, voordat besluitvorming heeft plaatsgevonden. Hierbij kan gedacht worden aan minder vaak terug naar de tekentafel omdat iets in het ontwerp toch niet klopt of omdat een ontwerp toch te duur blijkt. Op langere termijn (in latere tranches) heeft het model ook als doel om bij te dragen aan industrialisatie van de bouw. Dit zou dan ook versnelling van de bouw betekenen in een latere fase van het project. Naast het bewerkstelligen van een versnelling, wordt ook een betere en kostenefficiëntere scholenbouw verwacht.
96	Nota van inlichtingen	In de nota is aangegeven dat het Generiek Ruimtelijk functioneel PvE in de gunningsfase wordt verstrekt. Wij zijn van mening dat dit essentiële informatie is om de vraag goed te doorgronden. Bent u bereid dit standpunt te heroverwegen en deze al bij deze nota te verstrekken?	Een preview van het Generiek PvE wordt in de bijlage 14 meegestuurd voor het Primair Onderwijs (pdf/excel). Dit om een eerste beeld te vormen over de inhoud hiervan. Er kunnen echter geen enkele rechten en plichten aan ontleend worden. Pas bij de gunningsfase wordt het volledige digitale model vrijgegeven aan de geselecteerde partijen, en ontstaat ook meer duidelijkheid welke eisen wel en niet gebruikt worden. Het digitale PvE is nog in ontwikkeling qua structuuropbouw en inhoud, en dus niet definitief.
97	Waardering van intellectueel eigendom	Concept overeenkomst - Art. 10.4 - Artikel 10.4 bepaalt dat foregroundrechten "in eigendom proportioneel worden verdeeld naar inbreng en investering op het moment van gunning." Welke methodiek of waarderingskader hanteert de opdrachtgever om de inbreng en investering van beide partijen objectief te meten en te waarderen—zowel die van de inschrijver (achtergrond-IP en ontwikkelinspanning) als die van de opdrachtgever (financiering en domeinkennis)—zodat de proportionele verdeling eenduidig en contractueel vastgelegd kan worden?	De verdeling van de ontstane intellectuele-eigendomsrechten dient proportioneel én verenigbaar te zijn met de Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I), zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=NL .
98	Aansprakelijkheid – Interpretatie door Derden	Beschrijvend document - 3,3 - Mag de inschrijver ervan uitgaan dat hij niet verantwoordelijk wordt gehouden voor de wijze waarop derden de door het parametrisch model gegenereerde output interpreteren of gebruiken?	In de MVP fase is men hier niet verantwoordelijk voor. In de doorontwikkeling kan dit wellicht anders zijn op basis van nieuwe voorwaarden bij vervolgopdrachten.
99	Scopewijzigingen – Toekomstige Updates	Beschrijvend document - 3,6 - Mag de inschrijver ervan uitgaan dat alle deliverables en modellen worden opgesteld op basis van de op dat moment beschikbare informatie en documenten, en dat daarom niet kan worden gegarandeerd dat deze deliverables alle toekomstige doelstellingen dekken zonder verdere updates en doorontwikkeling? Verder, mag de inschrijver ervan uitgaan dat extra werkzaamheden die nodig zijn door nieuwe informatie of wijzigingen worden beschouwd als aanvullende diensten en tegen extra vergoeding worden uitgevoerd?	De Opdrachtnemer levert de functionaliteiten c.q. deliverables zoals in de eigen productschrijving (productvisie) zijn opgenomen, gebruikmakend van de informatie en documenten die tot aan indiening bekend zijn. Na gunning is in de fase van de oplevering van het MVP geen ruimte voor meerwerk. Dit is voor risico van opdrachtnemer. Na de fase waarin het MVP wordt gebouwd, is dit een onderdeel van de verdere samenwerking met de contractmanager. Door de gekozen werkwijze met relatief kleine deelopdrachten (vervolgopdrachten), verwacht de opdrachtgever niet dat extra werkzaamheden nodig zullen zijn door nieuwe informatie of wijzigingen die tegen extra vergoeding uitgevoerd moeten worden (meerwerk).

100	Aansprakelijkheid – Validatie van Data	Beschrijvend document - 3,3 - Mag de inschrijver ervan uitgaan dat hij niet verantwoordelijk is voor het verifiëren of valideren van door de opdrachtgever of derden aangeleverde data, en niet aansprakelijk is voor fouten of problemen die voortkomen uit dergelijke data of documenten?	Ja, hier kunt u van uit gaan.
101	IP – Hergebruik	Beschrijvend document - User Story 4 & 5 en Hoofdstuk 10 - Mag de inschrijver de software (of onderdelen daarvan) die tijdens de MVP-fase is ontwikkeld hergebruiken of aanpassen voor andere projecten in de toekomst, mits de contractuele verplichtingen inzake intellectuele eigendom en gebruiksrechten worden nageleefd?	Tijdens de ontwikkelfase, voorafgaand aan de gunning, is het enkel in overleg met de opdrachtgever, toegestaan de tool te testen op zaken als gebruiksvriendelijkheid en toepasbaarheid. Het is niet toegestaan de tool in de ontwikkelfase commercieel in te zetten. Na gunning maken opdrachtgever en opdrachtnemer afspraken over het intellectueel eigendom. De mogelijkheden van hergebruiken of commercialiseren na gunning zijn afhankelijk van de uitkomst van de verdeling van het intellectueel eigendom. In bijlage 3 artikel 7.2. staat beschreven dat de geleverde prestaties in het geval van opzegging eigendom van de Wederpartij blijven.
102	Toetsing aan Bouwregelgeving	Beschrijvend document - 3,3 - Zijn er eisen voor geïntegreerde toetsing aan bouwregelgeving, zoals gedetailleerde Eurocode-verificatie voor constructieve systemen of andere disciplines, of volstaat een globale haalbaarheidsbeoordeling voor het MVP?	Vanuit de opdrachtgever liggen er geen specifieke eisen op dit vlak. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
103	Simulatiefunctionaliteiten in MVP	Beschrijvend document - 3,3 en User Story 6 - Wordt verwacht dat het MVP ingebouwde simulatiefunctionaliteiten bevat (bijvoorbeeld daglichtprestaties, thermisch comfort, energie, constructie)?	Vanuit de opdrachtgever liggen er geen specifieke eisen op dit vlak. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
104	Samenwerking – Multi-User Editing	Beschrijvend document - User Story 11 - Is real-time samenwerking (multi-user editing binnen hetzelfde project) vereist in de MVP-fase?	Dit is niet vereist. Deze wens is opgenomen om te voorkomen dat er onbedoeld gewerkt wordt met tegenstrijdige of verouderde data, waardoor een snelle en accurate besluitvorming wordt verstoord. De opdrachtgever verwacht een voorstel op dit vlak in de productvisie.
105	Contractdocument Referentie	Bijlage 2 - 2,2 - In Bijlage 2 – Conceptovereenkomst Parametrisch model, sectie 2.2 (3) wordt verwezen naar "Het Bestek (de aan Wederpartij ter beschikking gestelde documenten...)". Kunt u bevestigen dat hiermee wordt bedoeld op het document Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0?	In bijlage 2 betekent "het bestek": alle op TenderNed gepubliceerde stukken waaronder het Beschrijvende document, alle bijlagen en de Nota van Inlichtingen.
106	Scope – MEP	Beschrijvend document - 3,2 - Valt het ontwerp en de optimalisatie van MEP (Mechanical, Electrical en Plumbing) voor schoolgebouwen expliciet buiten de scope van het parametrisch model?	Vanuit de opdrachtgever liggen er geen specifieke eisen op dit vlak. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
107	detailniveau voor de TCO-berekening	Beschrijvend document - 3, 2,3 - Kan de opdrachtgever voor de MVP-fase een gewenst detailniveau voor de TCO-berekening (Total Cost of Ownership) aangeven—bijvoorbeeld welke kostenposten, aannames, tijdshorizon en granulariteit minimaal moeten worden opgenomen—zodat wij kunnen bepalen welke inputgegevens in het MVP functioneel cruciaal zijn om TCO-inzichten betrouwbaar te onderbouwen?	De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in uw productvisie.

108	Beoordeling 'ontwikkelingsnelheid' (SG2) tijdens gunning	Beschrijvend document - 6.3, 6.7, 7.3 - Hoe wordt 'ontwikkelingsnelheid' (SG2) tussen teams op een gestandaardiseerde wijze gemeten en vergeleken? Gebeurt dit o.b.v. het aantal gerealiseerde user stories, de (ingeschatte) complexiteit van de door het deskundigenteam gevraagde wijzigingen, of op basis van een andere vooraf gedefinieerde en voor alle drie de teams gelijk toegepaste objectieve maatstaf?	De beoordeling van de Ontwikkeelfase (Proof of Concept en doorontwikkeling tijdens workshops) zal plaatsvinden volgens de informatie in paragraaf 6.7 van het Beschrijvend document. Het gaat in dit geval om een Innovatiepartnerschap waarbij het product nog ontwikkeld moet worden en daarom is het niet mogelijk om op dit moment de beoordeling concreter in te vullen. De beoordeling is gebaseerd op het bereiken van de doelen van opdrachtgever: de inschrijver die daar het beste aan bijdraagt wint deze aanbesteding.
109	Agile-commitment opdrachtgever / Product Owner	Beschrijvend document - 6.5, punt 8 - Omdat van inschrijvers wordt gevraagd het agile-samenwerkingsmodel (incl. invulling van de Product-Owner-rol) te beschrijven: welke mate van resource-commitment en beslissingsbevoegdheid kan de opdrachtgever zelf garanderen binnen dit model? Kan de opdrachtgever bevestigen dat er een dedicated vertegenwoordiger wordt aangewezen met een minimaal tijdsbeslag (bijv. uren per week) en met mandaat om bindende besluiten te nemen over scope en prioriteit tijdens sprints?	In alle fases van de aanbesteding wordt de rol van opdrachtgever goed ingevuld. Tijdens de gunningsfase zijn de contactmomenten met de vertegenwoordiger beperkt tot enkel de workshopssessies. Na gunning tijdens de ontwikkeling van de MVP zal er periodiek overleg zijn met een vertegenwoordiger.
110	De rol van externe adviseurs	Bijlage 10 - Gebruiker van het model V1.0 - Hoe ziet u de rol van de externe adviseur in de praktijk? Controleert de adviseur de resultaten alleen buiten de tool, of moet de tool het ook mogelijk maken dat de adviseur zelf parameters aanpast en beslissingen vastlegt?	Uitgangspunt is dat de primaire gebruiker van het Parametrisch Model een professioneel opdrachtgever is met kennis en expertise op onderwijshuisvesting zoals beschreven in bijlage 10. Er kan echter een vorm van aanvullende (tweedelijns) ondersteuning nodig zijn bij het gebruik van het Parametrisch Model. Hier kan een mogelijke rol weggelegd zijn voor een externe adviseur die zowel de resultaten buiten de tool controleert, maar ook zelf aanpassingen kan doen bijvoorbeeld bij complexe (integrale) afwegingen of parametrische invoer die buiten de expertise van de primaire gebruiker ligt. De nut en noodzaak voor een dergelijke betrokkenheid hangt van vele aspecten af. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.
111	Het MVP-acceptatieprocess	Beschrijvend document, Bijlage 2 - 3.6, 6.5 (Beschrijvend), 6. Acceptatie (Bijlage 2) - Als het MVP voldoet aan de contractueel bindende Productvisie, maar de opdrachtgever het toch onvoldoende vindt voor acceptatie, welk proces wordt dan gevolgd om een geschil op te lossen en formele afwijzing te voorkomen?	Als het MVP voldoet aan de Productvisie kunt u er van uitgaan dat de oplevering geaccepteerd zal worden. Er is geen vastgelegd proces voor het oplossen van geschillen. Dit zal in onderling overleg moeten gebeuren.
112	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	Onze verzekeraar verlangt van ons dat wij in het geval dat wij tekortschieten in de nakoming van onze verplichtingen – indien mogelijk – een herstelmogelijkheid ontvangen, alvorens verzuim intreedt. Fatale termijnen worden daarom door onze verzekeraar gekwalificeerd als schadeverruimend. Dit heeft tot gevolg dat eventuele schade niet wordt vergoed. Dit is niet alleen onwenselijk voor ons, maar ook voor het project en voor u als opdrachtgever. Bent u derhalve bereid de fatale termijnen te laten vervallen, waardoor opdrachtnemer alvorens hij in verzuim verkeert een ingebrekestelling ontvangt met daarin opgenomen een redelijke termijn om de tekortkoming te herstellen?	De fatale termijn voor het MVP wil opdrachtgever niet laten vervallen omdat daarmee het 'level playing field' voor inschrijvers ook zou vervallen. Als niet iedereen verplicht is om te leveren wat in de Productvisie is aangeleverd dan kan men extra's opnemen in de Productvisie die nooit geleverd gaan worden. Iedere inschrijver neemt hetzelfde risico op het moeten leveren van de aangeboden Productvisie.

113	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	Garanties zorgen ervoor dat wij gemakkelijker aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele tekortkomingen, waardoor onze verzekeraar dergelijke bepalingen als schadeverruimend kwalificeert. Dit heeft tot gevolg dat eventuele schade vanwege het schenden van een garantie niet voor verzekeringsdekking in aanmerking komt. Bent u derhalve bereid 'garandeert' te vervangen door 'draagt ervoor zorg'.	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
114	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	De opgenomen boete van € 50.000,- naast de mogelijkheid om hiernaast nog schadevergoeding te vorderen (zie artikel 14.3) achten wij niet proportioneel. Bent u derhalve bereid de boete te laten vervallen, dan wel te matigen tot een bedrag van € 10.000,-?	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
115	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	Wij verlenen geen garanties zoals opgenomen in artikel 16. Bent u derhalve bereid deze bepaling te laten vervallen, des te meer nu er geen betaling plaatsvindt voor acceptatie?	Opdrachtgever betaalt in deze opdracht inderdaad geen voorschotten dus artikel 16 kan daarmee ook niet toegepast worden.
116	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	Doordat kortingen op de vergoeding of boetes opgelegd kunnen worden naast bijvoorbeeld schadevergoeding, kwalificeert onze verzekering dergelijke bedingen als schadeverruimend. Dergelijke bedingen zijn voor ons dan ook niet verzekeraar. Bent u derhalve bereid deze bepaling te laten vervallen en aansluiting te zoeken bij het wettelijk regime ex. art. 6:91 t/m 6:94 BW?	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
117	Bijlage 4 ARBIT inkoopvoorwaarden	In deze bepaling is een garantie opgenomen dat de Wederpartij de prestatie tot vijf (5) jaar na datum van acceptatie kan onderhouden, waarvan tenminste drie (3) jaar op de in de Bijzondere bepalingen Onderhoud bepaalde wijze. Dergelijke garanties worden door onze verzekeraar gekwalificeerd als schadeverruimend en zijn daarmee niet verzekeraar. Graag zouden wij derhalve 'garandeert' vervangen zien door 'draagt ervoor zorg'. Bent u hiertoe bereid?	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.

118	Algemeen	In de overeenkomst en de ARBIT is niets geregeld met betrekking tot verjaring/verval, waardoor hieromtrent wordt teruggevallen op het Burgerlijk Wetboek en de wettelijke verjaringstermijnen van toepassing zijn. Verjaringstermijnen brengen een grote mate van rechtsonzekerheid met zich, aangezien deze gemakkelijk gestuit en/of verlengd kunnen worden. Wij achten deze rechtsonzekerheid onwenselijk en stellen voor om vervaltermijnen te hanteren. Bent u derhalve bereid het volgende tekstvoorstel te accepteren: 'De aansprakelijkheid van de Wederpartij vervalt door verloop van tien (10) jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd. De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming vervalt in ieder geval na verloop van tien (10) jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd. De rechtsvordering die na deze termijn wordt ingesteld is niet ontvankelijk.'?	Het klopt dat hiervoor niets is geregeld in de ARBIT. Opdrachtgever is niet bereid uw voorstel te accepteren.
119	Bijlage 2 – Concept overeenkomst parametrisch model	In afwijking van artikel 26 ARBIT-2022 geldt dat de aansprakelijkheid is beperkt tot maximaal tweemaal (2) de totale opdrachtsom per contractjaar. Om te voorkomen dat er een wanverhouding ontstaat tussen de opdrachtwaarde en de mogelijk te vergoeden schade, beogen wij doorgaans een absoluut maximum overeen te komen en een beperking per opdracht op te nemen in plaats van per contractjaar. In de onderhavige situatie met een geraamde totale opdrachtwaarde van € 1.500.000,- en een looptijd van dertien (13) jaar, betekent dit in theorie een totale aansprakelijkheid van € 39.000.000,-. Wij zijn van mening dat deze aansprakelijkheid onevenredig is in relatie tot de opdrachtwaarde. Bent u derhalve bereid overeen te komen dat de aansprakelijkheid per opdracht is beperkt tot driemaal het honorarium met een maximum van € 2.500.000,-? Indien u hiertoe niet bereid bent, bent u dan bereid een andere verdeling overeen te komen waardoor de aansprakelijkheid niet onevenredig is?	In de concept overeenkomst 10.3 staat hierover: 'de aansprakelijkheid is beperkt tot maximaal tweemaal de totale opdrachtsom per contractjaar'. Tegelijkertijd is de aansprakelijkheid beperkt tot maximaal 1,5 miljoen euro per contractjaar. (antwoord nota van Inlichtingen 1, vraag 33). De maximale waarde die het eerst bereikt wordt geldt. De opdrachtsom per contractjaar is nog niet over de hele looptijd bekend maar is in ieder geval gemaximeerd op 1,5 miljoen per jaar.
120	Bijlage 2 – Concept overeenkomst parametrisch model	In vraag en antwoord 33 van de NvI geeft de aanbestedende dienst aan dat de aansprakelijkheid voor schade is beperkt tot maximaal € 1.500.000,- per contractjaar, terwijl artikel 10.3 beschrijft dat in afwijking van de ARBIT-2022 voorwaarden de aansprakelijkheid is beperkt tot tweemaal de totale opdrachtsom per contractjaar. Hierdoor lijkt er een tegenstrijdigheid in antwoord 33 van de NvI en artikel 10.3 te zitten, aangezien € 1.500.000,- eenmaal de totale opdrachtwaarde is en het artikel spreekt over tweemaal de totale opdrachtwaarde, hetgeen € 3.000.000,- is. Kunt u dit uitleggen/toelichten?	In de concept overeenkomst 10.3 staat hierover: 'de aansprakelijkheid is beperkt tot maximaal tweemaal de totale opdrachtsom per contractjaar'. Tegelijkertijd is de aansprakelijkheid beperkt tot maximaal 1,5 miljoen euro per contractjaar. (antwoord nota van Inlichtingen 1, vraag 33). De maximale waarde die het eerst bereikt wordt geldt. De opdrachtsom per contractjaar is nog niet over de hele looptijd bekend maar is in ieder geval gemaximeerd op 1,5 miljoen per jaar.

121	Nv11	U geeft in de beantwoording van de vraag aan dat kennis m.b.t. ontwerp van scholen niet per se aanwezig hoeft te zijn, maar wel wenselijk is. In uw selectiecriteria maakt u hierin geen onderscheid. Kunt u overwegen kennis van scholenbouw punten toe te kennen in de selectiecriteria?	Nee, wij zijn niet bereid om deze kerncompetentie toe te voegen of aan te vullen. Dit onderdeel is wat ons betreft niet van belang voor de selectie van de drie inschrijvers. Mogelijk kan uw competentie in de gunningsfase voor een betere beoordeling zorgen omdat het door de beoordelaars als meerwaarde gezien kan worden.
122	Beschrijvend document	Kerncompetentie 1: projecten voor derden. Wij zijn onderdeel van een holding met meerdere zelfstandige bedrijven. Onze tools worden deels ontwikkeld voor deze zuster bedrijven. Binnen deze bedrijven worden de tools vervolgens zelfstandig gebruikt. Kunt u bevestigen dat wij deze zuster bedrijven als derden kunnen opvoeren?	Als deze zusterbedrijven op zichzelf staande organisaties zijn met eigen personeel dan beschouwen wij deze als 'derden'.
123	Conceptovereenkomst gunningsfase	Artikel 9.2 ontbreekt	Dat is juist. Er is geen artikel 9.2. In de versie die ondertekent moet worden zal deze nummering aangepast worden.
124	Conceptovereenkomst gunningsfase	Artikel 9.1. Aangezien een hosted variant is gewenst is dit artikel in conflict met de licentie-/gebruiksvoorwaarden die aan een dergelijk platform zullen hangen. Hoe wordt hiermee omgegaan?	In geval sprake is van standaard Cloud- en/of Licentievoorwaarden van een housing en hosting partij is Opdrachtgever bereid deze te accepteren indien en voor zover: - Wederpartij (a) de toepasselijkheid daarvan expliciet heeft bedongen (b) een exemplaar van de betreffende voorwaarden bij de Productvisie is gevoegd en (c) deze daarvan expliciet onderdeel uitmaken, en; - Het Overeengekomen gebruik daardoor niet wordt uitgesloten of beperkt; - Wederpartij kan (op verzoek) aantonen dat rechten van Opdrachtgever uit hoofde van de Overeenkomst daardoor niet worden verminderd dan wel uit diens uit de Overeenkomst voortvloeiende verplichtingen daardoor niet onredelijk worden verzwaard.
125	Bijlage 1	Eis 7: Tot op welke hoogte dient deze scheiding gemaakt te worden?	De mate van afscherming dient zodanig te zijn dat (privacy)gevoelige data/informatie niet toegankelijk is voor onbevoegden, dat wil zeggen: niet in te zien/wijzigen/exporteren, tussen verschillende bouwprojecten. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
126	Beschrijvend document	Validatie/verificatie: Is zeer ruim beschreven, maar hier kan enorme complexiteit in zitten door de verschillende representaties die hiervoor nodig zijn. Wat maakt hier onderdeel uit van het project?	De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.
127	Kwantificering van duurzaamheidsparameters	In het Strategisch PvE worden doelstellingen geformuleerd op het gebied van energie, binnenklimaat, circulariteit en materialen. Kan de aanbestedende dienst toelichten of van het parametrisch model wordt verwacht dat deze parameters meetbaar worden weergegeven (bijv. CO ₂ , MPG, GPR, WEii), of dat het volstaat als ze worden gekwalificeerd op basis van bandbreedtes of labels?	Naast het Strategisch PvE, bevat het digitaal generiek PvE ook een ruimtelijk- en technisch PvE waarin diverse aspecten verder staan uitgewerkt. Een preview van dit generiek PvE is opgenomen in bijlage 14 zodat een beeld gevormd kan worden van de diepgang. Hierbij aangegeven dat het niet de verwachting is dat alle parameters die in het Generiek PvE genoemd staan, even relevant zullen zijn en meegenomen worden binnen het Parametrisch model. T.a.v. de selectie en wijze van weergave van parameters, verwacht de opdrachtgever van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
128	Gebruik van model in beheerfase	Wordt van het model verwacht dat het ook in de beheerfase van een schoolgebouw (na oplevering) gebruikt kan worden, bijvoorbeeld voor scenario's rond onderhoud of hergebruik?	Bij het MVP gaat het primair over de beginfase van ontwerp. Het gebruik in de beheerfase hoort wel bij de langetermijndoelstelling van het Parametrisch Model, en komt in latere tranches aan bod. De opdrachtnemer kan het echter meenemen in de productvisie wat als een meerwaarde kan worden gezien.

129	Kostencomponenten in MVP (TCO)	In het verslag van 1 oktober staat dat het eindbeeld een model omvat inclusief Total Cost of Ownership (TCO), maar dat dit niet in het MVP hoeft. Kan de aanbestedende dienst toelichten welke kostencomponenten (bouw, energie, onderhoud, vervanging) in het MVP al wel zichtbaar moeten zijn?	De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.
130	Circulariteit en materialenpaspoorten	Wordt verwacht dat het POM materialen- en productkeuzes kan meenemen in de optimalisatie, en zo ja: moeten deze direct gekoppeld zijn aan circulariteitsindicatoren (hergebruik, biobased aandeel, losmaakbaarheid), of volstaat een generieke parameter "mate van circulariteit"?	De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.
131	Aansprakelijkheid bij gebruik door derden	Indien het POM via OCW beschikbaar wordt gesteld aan derden, blijft de opdrachtnemer dan aansprakelijk voor fouten of onjuist gebruik, of eindigt deze aansprakelijkheid bij oplevering van de MVP?	Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor fouten in of onjuist gebruik van het MVP. Mogelijk worden in de doorontwikkelingsfase hierover nieuwe/aanvullende afspraken gemaakt.
132	Hosting en dataverantwoordelijkheid	Moet het POM worden gehost binnen de EU/EER, of zijn publieke cloudomgevingen (bijv. Azure NL, AWS Frankfurt) toegestaan zolang data-soevereiniteit is geborgd? En wie is juridisch verwerkingsverantwoordelijke voor de opgeslagen PvE- en gebouwddata?	Voor het MVP is geen harde eis gesteld voor hosting binnen de EU/EER. De Opdrachtgever is juridisch verwerkingsverantwoordelijke voor de opgeslagen PvE- en gebouwddata.
133	Herbruikbaarheid en commercialisatie van POM-onderdelen	Mag de opdrachtnemer (of het consortium) de ontwikkelde onderdelen van het POM hergebruiken of commercialiseren buiten deze opdracht, mits de rechten van OCW worden gerespecteerd?	Tijdens de ontwikkelfase, voorafgaand aan de gunning, is het enkel in overleg met de opdrachtgever, toegestaan de tool te testen op zaken als gebruiksvriendelijkheid en toepasbaarheid. Het is niet toegestaan de tool in de ontwikkelfase commercieel in te zetten. Na gunning maken opdrachtgever en opdrachtnemer afspraken over het intellectueel eigendom. De mogelijkheden van hergebruiken of commercialiseren na gunning zijn afhankelijk van de uitkomst van de verdeling van het intellectueel eigendom. In bijlage 3 artikel 7.2. staat beschreven dat de geleverde prestaties in het geval van opzegging eigendom van de Wederpartij blijven.
134	Kwantificering van duurzaamheidsparameters	Het Strategisch PvE benoemt kwantitatieve doelen op het gebied van energie, binnenklimaat, circulariteit en materialen. Wordt van het parametrisch model verwacht dat deze indicatoren direct zichtbaar en kwantificeerbaar zijn in de uitkomst (bijv. CO ₂ -score, MPG, BENG-indicatoren), of volstaat een koppeling met externe rekenmodules?	Naast het Strategisch PvE, bevat het digitaal generiek PvE ook een ruimtelijk- en technisch PvE waarin diverse aspecten verder staan uitgewerkt. Een preview van dit generiek PvE vindt u in bijlage 14 zodat een beeld gevormd kan worden van de diepgang. Hierbij aangegeven dat het niet de verwachting is dat alle parameters die in het Generiek PvE genoemd staan, even relevant zullen zijn en meegenomen worden binnen het Parametrisch model. T.a.v. de zichtbaarheid en kwantificeerbaarheid van indicatoren, verwacht de opdrachtgever van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
135	Gebruik van externe databronnen tijdens MVP	Is het toegestaan dat het parametrisch model tijdens de MVP-fase externe databronnen raadpleegt (bijv. NMD, BENG-rekenkern, WEii, GIS-lagen), mits deze bronnen publiek of transparant zijn?	Dit is toegestaan, voor zover aan de eisen in bijlage 1 van het Beschrijvend document wordt voldaan.
136	Eigen semantisch model bovenop open standaarden	Mag de opdrachtnemer bovenop IFC of CityGML een eigen semantische laag ontwikkelen waarin PvE-eisen, duurzaamheidsscores en onderwijstypologieën worden geïntegreerd,	Ja, de opdrachtgever verwacht een duiding van de voordelen op dit vlak in de productvisie.

		zolang de mapping naar open standaarden wordt vastgelegd?	
137	Marktpositie en leerdoel OCW	In het verslag is genoemd dat OCW deze procedure ziet als een "innovatieve pilot voor de sector". Mag worden aangenomen dat de aanbestedende dienst ook de leereffecten van de markt meeneemt in de beoordeling (zoals bijdragen aan sectorbrede kennis, standaardisatie of open BIM-protocollen)?	De Opdrachtgever ziet het inderdaad als een innovatieve pilot voor de sector. Dit vertaalt zich in de vragen die de opdrachtgever stelt bij de subgunningscriterium SG1 (Productvisie) waaronder opschaalbaarheid, doorontwikkeling en interoperabiliteit. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vragen in de productvisie.
138	Beoordeling samenwerking en ontwikkelsnelheid	In het verslag van 1 oktober wordt aangegeven dat punten worden toegekend voor "de beste samenwerking en hoogste ontwikkelsnelheid". Kan de aanbestedende dienst toelichten hoe samenwerking wordt beoordeeld? Wordt dit afgeleid uit observatie tijdens de workshops? Of op basis van meetbare deliverables (velocity, iteraties, MVP-dekking)? Of nog iets anders?	Dit wordt afgeleid uit observatie tijdens de workshops. De beoordeling van de Ontwikkelfase (Proof of Concept en doorontwikkeling tijdens workshops) zal plaatsvinden volgens de informatie in paragraaf 6.7 van het Beschrijvend document. Het gaat in dit geval om een Innovatiepartnerschap waarbij het product nog ontwikkeld moet worden en daarom is het niet mogelijk om op dit moment de beoordeling concreter in te vullen. De beoordeling is gebaseerd op het bereiken van de doelen van opdrachtgever: de inschrijver die daar het beste aan bijdraagt wint deze aanbesteding.
139	Uniforme casusdataset voor demonstratie	Komt er een uniforme casusdataset waarmee alle inschrijvers hun POM moeten demonstreren? Of anders geformuleerd: tijdens de inlichtingenbijeenkomst is aangegeven dat de casus bepalend is voor de workshops. Kan de aanbestedende dienst toelichten of alle inschrijvers dezelfde casus krijgen, met identieke uitgangsdata (leerlingenaantallen, locatie, PvE), zodat de beoordeling op gelijke voet plaatsvindt?	De drie deelnemers krijgen precies dezelfde casus, daarmee starten de workshops met een gelijk uitgangspunt. Daarna kunnen, door verschillen in ontwerpsnelheid en samenwerking, tijdens de workshops verschillen ontstaan.
140	Beoordeling gebruiksvriendelijkheid in proof-of-conceptfase	Wordt gebruiksvriendelijkheid in de proof-of-conceptfase beoordeeld op subjectieve gebruikerservaring (testen met casus) of op objectieve criteria (documentatie, transparantie van algoritmes)?	De beoordeling van de Ontwikkelfase (Proof of Concept en doorontwikkeling tijdens workshops) zal plaatsvinden volgens de informatie in paragraaf 6.7 van het Beschrijvend document. Het gaat in dit geval om een Innovatiepartnerschap waarbij het product nog ontwikkeld moet worden en daarom is het niet mogelijk om op dit moment de beoordeling concreter in te vullen. De beoordeling is gebaseerd op het bereiken van de doelen van opdrachtgever: de inschrijver die daar het beste aan bijdraagt wint deze aanbesteding.
141	Toepassing van platform in andere contexten	Mag de opdrachtnemer het platform in andere contexten toepassen of doorontwikkelen, zolang de resultaten voor OCW conform aanbestedingsdoel blijven?	Tijdens de ontwikkelfase, voorafgaand aan de gunning, is het enkel in overleg met de opdrachtgever, toegestaan de tool te testen op zaken als gebruiksvriendelijkheid en toepasbaarheid. Het is niet toegestaan de tool in de ontwikkelfase commercieel in te zetten. Na gunning maken opdrachtgever en opdrachtnemer afspraken over het intellectueel eigendom. De mogelijkheden van hergebruiken of commercialiseren na gunning zijn afhankelijk van de uitkomst van de verdeling van het intellectueel eigendom. In bijlage 3 artikel 7.2. staat beschreven dat de geleverde prestaties in het geval van opzegging eigendom van de Wederpartij blijven.

142	Gebruik, eigendom en hosting	Wordt er bij gunning onderscheid gemaakt tussen intellectueel eigendom van de broncode en eigendom van de data die het model genereert (PvE-configuraties, schoolontwerpen)?	Ja, er is onderscheid te maken tussen bouwproject overstijgende code/data, de onderdelen 'Logica', 'Functionele configuraties' en 'Gebruikersinterface', en (gegenereerde) data van ieder afzonderlijk 'Bouwproject'. Bij gunning gaat het om de intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten van de bouwproject overstijgende code/data. Zie paragraaf 10.4 'Intellectuele eigendomsrechten en gebruiksrechten' van Bijlage 2 - 'concept overeenkomst Parametrisch model'. Wij verwachten van opdrachtnemer een uitleg in de productvisie op welke onderdelen intellectuele eigendomsrechten en/of gebruiksrechten van toepassing zijn en bij welke onderdelen open source gebruikt wordt."
143	Relatie tot verduurzaming en circulariteit	Hoe wordt bij de beoordeling rekening gehouden met innovatie in biobased en circulair bouwen, gezien de TRL-eisen uit het PvE?	De in het generiek PvE opgenomen TRL-eisen zijn eisen die vanuit het Innovatieprogramma aan innovatieve bouwcomponenten c.q. producten worden gesteld. Deze eisen worden belegd bij de bouwers/productleveranciers. Deze TRL-producteisen mogen buiten de scope van het MVP worden gelaten, en worden dan ook niet in de beoordeling meegenomen. Los van de TRL, zijn onderwerpen zoals passiefbouw en circulariteit binnen leerlab 1 belangrijke thema's die vragen om een doordacht integraal ontwerp waar het Parametrisch Model een bijdrage aan kan leveren. De opdrachtgever staat open voor een voorstel op dit vlak in de productvisie.
144	API en gegevensuitwisseling voor interoperabiliteit	Wordt er een API- of gegevensuitwisselingsspecificatie voorzien om interoperabiliteit met externe tools (BIM, energiemonitoring, materialenpaspoorten) te borgen?	In principe is op voorhand nog niet bekend met welke externe tools een koppeling wordt gemaakt. Dit komt aan de orde in de ontwikkelfase. Van de opdrachtnemer wordt een antwoord op deze vraag in de productvisie verwacht.
145	Datamodellen, interoperabiliteit en standaarden	Welke datastandaarden verwacht OCW dat het parametrisch model minimaal ondersteunt (bijv. IFC 4.3, CityGML, JSON-schema's van het PvE)?	In principe is op voorhand nog niet bekend voor welke datastandaarden ondersteuning wordt verwacht. Dit komt aan de orde in de ontwikkelfase. Van de opdrachtnemer wordt een antwoord op deze vraag in de productvisie verwacht.
146	Relatie tussen PvE en parametrisch model	Moet het POM de PvE-velden (REQ-codes, toelichtingen, status) inhoudelijk kunnen uitlezen en vertalen naar ontwerpparameters, of volstaat het als de structuur en metadata (zoals verplichte eisen vs. ambities) zijn opgenomen?	In de beschreven inkoopbehoefte, ziet de Opdrachtgever onder andere het digitaal Generiek PvE als databron (input) voor het Parametrisch Model. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
147	Beeoordelingsmomenten tijdens de gunningsfase	Wordt de beoordeling tijdens de gunningsfase uitsluitend aan het einde van de laatste workshop vastgesteld, of worden tussentijdse observaties en feedbackmomenten (bijvoorbeeld per sprint) ook meegenomen in de eindscore? En hoe wordt deze transparantie richting de deelnemers geborgd?	Op dit moment is nog niet de precieze inhoud (agenda) van de workshops bekend. Mogelijk worden er standaard feedback-momenten ingepland maar dat is ook afhankelijk van de deskundigen zelf die binnenkort met de voorbereiding beginnen. Er zullen geen formele deelbeoordelingen zijn maar alleen een eindbeoordeling na afronding van alle workshops. Deze eindbeoordeling wordt volgens de uitgangspunten van de Aanbestedingswet met de inschrijvers gedeeld.

148	Implementatie & doorontwikkeling (duurzame samenwerking)	Kan de opdrachtgever bevestigen dat de opdrachtnemer na oplevering van het MVP betrokken blijft bij de implementatie en doorontwikkeling, bijvoorbeeld voor training, ondersteuning of integratie met toekomstige leerlabs? En wordt deze inzet aangemerkt als onderdeel van het innovatiepartnerschap of als afzonderlijke vervolgoopdrachten?	Met de opdrachtnemer wordt bij gunning een overeenkomst gesloten (zie bijlage 2- Conceptovereenkomst) voor: - Het ontwikkelen van een MVP (500K excl btw) - Het uitvoeren van beheer en onderhoud op dit parametrisch model vanaf de oplevering van het MVP; - Mogelijkheid tot het geven van meer opdrachten voor de doorontwikkeling van het MVP in het IPOHV. Bovenstaande betekent dat de opdrachtnemer betrokken blijft na oplevering <i>indien</i> opdrachtgever vervolgoopdrachten geeft. Deze vervolgoopdrachten vallen onder de voorwaarden die in deze aanbesteding zijn aangegeven.
149	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Als we links naar bijvoorbeeld filmpjes of websites toevoegen, bekijkt u deze dan?	Nee. In de selectiefase wordt door de beoordelaars alleen de informatie in de vier A4-tjes gelezen (invulformulier 2). U kunt aan deze tekst foto's en schema's toevoegen binnen het gestelde maximum aantal A4. Eventuele links worden niet gebruikt bij het scoren van de referenties. PS: voor vier kerncompetenties heeft u maximaal vier A4 de ruimte om dit aan te tonen (bijlage 2). U kunt hier tussen de 1 en 4 referenties voor gebruiken.
150	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Als dit project succesvol wordt kan het een sterk standaardiserende functie hebben in de keten. De korte doorlooptijden geven echter het risico dat functionaliteiten onvoldoende generiek/gestandaardiseerd/open worden opgesteld, waardoor ketenpartners slecht kunnen aansluiten. Hoe kijkt u hier tegenaan?	Alleen de doorlooptijd om te komen tot het MVP, is kort. Opdrachtgever heeft hiervoor bewust gekozen om het Parametrisch Model al te kunnen inzetten binnen de bouwprojecten van leerlab 1 in tranche 1. Door te werken met vervolgoopdrachten t.b.v. de doorontwikkeling en het beheer van het Parametrisch model gedurende de looptijd van het Innovatieprogramma (ca. 15 jaar), is de verwachting dat ketenpartners goed kunnen aanhaken. De opdrachtgever verwacht van de opdrachtnemer een antwoord op deze vraag in de productvisie.
151	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Met kerncompetentie 2 wilt u toetsen in hoeverre partijen samen met eindgebruikers kunnen ontwikkelen. Een partij die dit in het geheel niet kan aantonen, scoort nog steeds 5 punten. Waarom geen 0 punten doen, welke motivatie heeft u hierbij?	U heeft gelijk dat bij deze kerncompetentie het samenwerken getoetst wordt. Daarbij is het niet logisch dat partijen die niet hebben samengewerkt in de referentie toch 5 punten krijgen. De score voor de laagste categorie van kerncompetentie 2 is nul (0) punten. Zie hiervoor de toegevoegde bijlage 12.
152	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Met kerncompetentie 2 wilt u toetsen in hoeverre partijen samen met eindgebruikers kunnen ontwikkelen. U heeft het volgende scenario hier niet meegenomen: een organisatie heeft een parametrische ontwerptool voor de gebouwde omgeving samen met gebruikers ontwikkeld en in gebruik genomen, maar heeft deze nog niet doorontwikkeld. Naar onze mening is dit een uitdagender scenario dan het scenario waarbij alleen de doorontwikkeling met gebruikers wordt gedaan (nu 10 punten waard). Hoeveel punten geeft u voor het door ons geschetste scenario?	zie nieuwe bijlage 12
153	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Mogen voor kerncompetenties 3 en 4 referenties worden opgegeven van parametrische ontwerptools die intern zijn ontwikkeld en gebruikt, in een ontwerpproject voor een externe klant?	Ja, dat mag. Kerncompetenties 3 en 4 staan daar los van.

154	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	De gevraagde snelheid voor de realisatie van een MVP lijkt voor te sorteren op een oplossing op basis van standaardsoftware danwel bestaande software (configuratie versus development), terwijl hier geen andere eisen voor gesteld zijn. Zijn er op dit vlak voorkeuren van opdrachtgever met betrekking tot gebruik van standaardsoftware danwel bestaande software?	Opdrachtgever heeft hiervoor geen voorkeuren. De gevraagde snelheid voor het MVP komt voort uit de planning van het overkoepelende IPOHV-programma.
155	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0, Bijlagen en checklist inschrijving, Invulformulier 2 Referenties m.b.t. parametrisch ontwerpen – Invulformulier	Welke acceptatieprocedures en kwaliteitsborgingskaders gelden voor de doorontwikkeling van het MVP?	Deze zijn nog niet bekend en zullen bij vervolgoopdrachten worden afgesproken.
156	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	In het kader van management, welke kwaliteits- en risicobeheersmaatregelen worden geëist in de aanbidding om te kunnen voldoen aan de criteria.	De harde eisen staan in bijlage 1. Verder gelden er geen harde eisen.
157	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Welke specifieke vertrouwelijkheids- en gegevensverwerkingsbepalingen gelden voor inschrijvingen en voor samenwerking met eventuele derden/consortia? Verwijzing: Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0: "Wij gaan vertrouwelijk om met uw gegevens. Wij geven uw gegevens niet aan anderen. Ook niet als we de Opdracht niet aan u gunnen." Graag bevestiging en eventuele nadere regels/voorwaarden inzake uitwisseling in consortia.	Voor inschrijvingen door samenwerkingsverbanden gelden geen specifieke vertrouwelijkheids- en gegevensverwerkingsbepalingen anders dan gesteld in het Beschrijvend document.
158	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0	Welke criteria worden gehanteerd voor de waardering van intellectueel eigendom (IP) en licenties met betrekking tot het MVP in de productvisie? Kunt u toelichten hoe deze criteria worden toegepast en gewaardeerd, bijvoorbeeld op het gebied van eigenaarschap, gebruiksrechten, overdraagbaarheid of exclusiviteit? Wij ontvangen graag enkele voorbeelden van hoe deze aspecten worden beoordeeld.	Artikel 10.4 uit de concept overeenkomst geeft dit weer. Hier zullen partijen tzt in onderling overleg afspraken over maken.
159	Beschrijvend document Innovatiepartnerschap Parametrisch model V1.0, Bijlagen en checklist inschrijving, Invulformulier 2 Referenties	Wat wordt precies verstaan onder "Referenties met betrekking tot parametrisch ontwerpen – Invulformulier 2", en welke status van de in de referenties genoemde tools wordt als acceptabel beschouwd? (Bijvoorbeeld: volledig geïmplementeerd, in gebruik bij de klant, in acceptatietestfase, enzovoort.)	De status waaraan de kerncompetentie moet voldoen is 'resultaten die u al behaald heeft'. Dat betekent dat het doel van de kerncompetentie met de referentie behaald is. (blz. 21 Beschrijvend document: voorwaarden aan referenties.)

160	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 12.7 Wederpartij garandeert dat hij de Prestatie tot 5 jaar na datum van Acceptatie kan onderhouden, waarvan tenminste 3 jaar op de in de Bijzondere bepalingen Onderhoud bepaalde wijze. Vraag: Leverancier wenst de mogelijkheid om hiervan af te wijken als blijkt dat dit niet mogelijk is.	Opdrachtgever is niet bereid dit artikel aan te passen.
161	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 37.1 Vraag: Bent u bereid te aanvaarden dat, alvorens een geschil aan de rechter wordt voorgelegd deze eerst ter bemiddeling aan een of meer gespecialiseerde ICT-mediators wordt voorgelegd teneinde escalatie van het geschil te voorkomen?	Alvorens een geschil aan de rechter wordt voorgelegd zal dit uitgebreid met elkaar overlegd zijn. Een vorm van mediation kan onderdeel van dit overleg zijn
162	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 30.6: Deze bepaling geeft opdrachtgever een (tussentijds) opzegrecht. Dit opzegrecht, alsmede het in artikel 7:408 lid BW geregelde recht van beëindiging, is niet reeel en disproportioneel als leverancier specifiek met het oog op de uitvoering van de beoogde overeenkomst investeringen moet doen, die gedurende de looptijd van de overeenkomst met opdrachtgever moet worden 'terug verdiend' vraag: Bent u bereid het opzegrecht in een nieuwe bepaling aan te passen en het aan opdrachtgever op grond van art. 7:408 lid 1 BW toekomende recht expliciet uit te sluiten? Zo nee, is opdrachtgever dan bereid leverancier mede met het oog op de gedane investeringen schadeloos te stellen voor de gevolgen van de opzegging van de Overeenkomst, bijvoorbeeld in de vorm van een vooraf in de overeenkomst geregelde afkoopsom?	Opdrachtgever is niet bereid dit artikel aan te passen.
163	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Het door u aangevulde artikel 29.3 stelt dat opdrachtnemer inzicht moet verschaffen c.q. mededelingen moet doen over eerdere claims onder de polis. Dit achten wij niet noodzakelijk. Wij zijn meer dan genoegzaam verzekerd en kunnen dit aantonen doormiddel van certificaten en bewijzen van premiebetaling. Kunt u, met deze kennis, de mededelingen over de claims schrappen uit de bepaling?	Zonder gegronde redenen zal opdrachtgever dat verzoek niet doen.
164	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 28.2 Vraag: Wat is de rechtspositie van leverancier indien blijkt dat het niet functioneren van de Prestatie van leverancier in samenhang met prestaties van anderen niet louter het gevolg is van gebreken in de Prestatie van leverancier, maar mede het gevolg is van producten of prestaties van derden waarover leverancier geen control heeft?	De praktijk leert dat IT-Producten en/of Programmatuur van verschillende marktpartijen niet altijd even goed met elkaar kunnen samenwerken ("compatibel" zijn). Dit artikel verplicht Wederpartij om op verzoek van Opdrachtgever deel te nemen aan een overleg van bij zo'n samenwerkingsprobleem - mogelijk- betrokken derden met als doel het vinden van de oorza(a)k(en) daarvan en zo mogelijk een oplossing.

165	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 26.3 De aansprakelijkheidsbeperking tot maximaal 4 maal de waarde van de overeengekomen vergoeding acht leverancier disproportioneel. Vraag: Is opdrachtgever bereid de aansprakelijkheid wegens wanprestatie te verlagen tot de overeengekomen jaarvergoeding danwel een ander plafondbedrag? En Geldt de aansprakelijkheidsbeperking van art. 26.3 ook voor zover er sprake is van het niet naar behoren nakomen van een overeengekomen garantieverplichting?	In de concept overeenkomst 10.3 staat hierover: 'de aansprakelijkheid is beperkt tot maximaal tweemaal de totale opdrachtsom per contractjaar'. Tegelijkertijd is de aansprakelijkheid beperkt tot maximaal 1,5 miljoen euro per contractjaar. (antwoord nota van Inlichtingen 1, vraag 33)
166	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel. 26.2 bepaalt dat de aansprakelijkheid voor persoons- en zaakschade en daaruit voortvloeiende schade is beperkt tot een bedrag van 1.250.000, - euro per gebeurtenis. het aantal gebeurtenissen niet is beperkt. Vraag: Bent u bereid het aantal gebeurtenissen per opdracht te beperken tot maximaal vijf?	Opdrachtgever is hiertoe bereid.
167	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 26.1 Art. 26 lid 1 houdt leverancier ook aansprakelijk voor indirecte schade van opdrachtgever. Dat is buiten redelijke proporties en plaatst leverancier voor onverantwoordelijke bedrijfsrisico's. Vraag: Bent u bereid om, zoals te doen gebruikelijk is, de aansprakelijkheid voor indirecte schade van opdrachtgever uit te sluiten of te beperken?	Opdrachtgever is niet bereid dit artikel aan te passen.
168	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 25.1: Indien de uitvoering van de Prestatie vertraging dreigt te ondervinden, deelt Wederpartij dat onmiddellijk aan Opdrachtgever mee onder vermelding van de oorzaak en consequenties daarvan. Tevens stelt Wederpartij Opdrachtgever daarbij maatregelen voor om (verdere) vertraging te voorkomen. Vraag: Bent u thans reeds bekend met feiten en/of omstandigheden aan uw zijde of aan de zijde van door u ingeschakelde derden die een (vermoedelijke) vertraging in de uitvoering van de Prestatie tot gevolg kan hebben?.	Opdrachtgever is niet bekend met redenen voor vertraging.
169	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 22.1 Indien opdrachtnemer een project of een niet-persoonsgebonden opdracht aanneemt, is het zijn eigen verantwoordelijkheid met welke medewerkers de desbetreffende opdracht wordt uitgevoerd. In dat geval is vervanging van personeel een eigen verantwoordelijkheid van leverancier. Vraag: Is opdrachtgever bereid om de eis van art. 22.1 voor de onderhavige opdracht te schrappen?	Artikel 22.1 zal in deze opdracht doorgaans niet van toepassing zijn.
170	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 19.6 De door Opdrachtgever gespecificeerde Informatiebeveiliging laat onverlet dat Wederpartij zorg draagt voor een niveau van Informatiebeveiliging dat van een redelijk handelend en bekwaam IT-leverancier mag worden verwacht. Vraag: Kan opdrachtgever concretiseren wat "een niveau van Informatiebeveiliging dat van een redelijk handelend en bekwaam IT-leverancier mag worden verwacht" is?	Informatiebeveiliging zoals bedoeld in eis 6 in het Programma van Eisen (Bijlage 1), is van belang.

171	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 19.2 geeft aan dat er Verklaringen Omtrent het Gedrag kunnen worden verlangd van het in te zetten personeel. Omdat het aanvragen en verkrijgen van deze verklaringen enige tijd vergt, houden wij hier graag rekening mee. Vraag: Bent u van plan deze verklaringen op te vragen?	Nee, wij vragen deze pas op als wij hier een aanleiding toe zien en dan zullen we rekening houden met een redelijke termijn.
172	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 16.1 geeft aan dat de opdrachtgever een kredietinstellingsgarantie 'op afroep' kan verlangen, hetgeen extra kosten met zich meebrengt voor opdrachtnemer en dus in de prijsstelling meegenomen moet worden. Vraag : Bent u van plan een kredietinstellingsgarantie 'op afroep' te verlangen?	Opdrachtgever betaalt in deze opdracht geen voorschotten dus artikel 16 kan daarmee ook niet toegepast worden.
173	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 14.3: Indien in de Service Level Agreement van Opdrachtnemer een malusregeling is opgenomen, dan zal de leverancier bij schending van de overeengekomen service levels, een en ander berekend naar de in de SLA genoemde maatstaven, niet bovenop de malus nog eens extra sancties (zoals schadevergoeding of ontbinding van de Overeenkomst) ten deel moeten vallen. Vraag: Is opdrachtgever bereid art. 14.3 aan te passen, specifiek met het oog op de gangbare praktijken inzake SLA's?	Opdrachtgever is niet bereid artikel 14.3 op dit moment aan te passen. Tijdens het afspreken van een SLA (na gunning) kan dit onderwerp besproken worden.
174	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 12.1 Indien opdrachtgever bij de uitvoering van de Overeenkomst ook Personeel inzet, dan ligt het voor de hand dat ook dat Personeel over de benodigde vaardigheden en kwalificaties bezit. Vraag: Is Opdrachtgever bereid te garanderen c.q. toe te zeggen dat ook zijn eigen personeelsleden die vaardigheden bezitten en over de benodigde kwalificaties beschikken?	Opdrachtgever zal goed gekwalificeerd personeel inzetten.
175	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 11.2 en 11.4: Huidige formulering zorgt ervoor dat opdrachtgever eenzijdig de nieuwe termijn kan vaststellen. Vraag: Gaat de opdrachtgever akkoord met de suggestie dat de nieuwe termijn redelijk moet zijn?	Deze situatie is met name van toepassing op het oplevermoment van het MVP en opdrachtgever is niet bereid hier meer ruimte in te geven. Iedere opdrachtnemer moet in zijn Productvisie het MVP aanbieden dat hij garandeert te leveren.
176	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 8.7: Het ontbindingsrecht dat in dit artikellid aan opdrachtgever wordt gegeven, kan al worden ingeroepen als een derde een procedure tegen opdrachtgever wegens vermeende IE-inbreuk start. De formulering is zo ruim, dat het ontbindingsrecht ook bestaat als een derde op niet goede gronden een procedure start. Leverancier loopt daarmee het risico dat de overeenkomst wordt ontbonden ook als de derde ten onrechte pretendeert rechten van intellectuele eigendom te hebben. Niet het starten van de procedure moet het relevante criterium zijn, maar de rechtens onaantastbare uitspraak van de rechter. Vraag: Is opdrachtgever bereid de bepaling in die zin aan te passen?	Opdrachtgever zal overwegen om dit in de overeenkomst aan te passen.

177	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 8.6: Wederpartij treft in geval van een gestelde inbreuk op het intellectuele eigendomsrecht van derden, op zijn kosten alle maatregelen die kunnen bijdragen tot het voorkomen van stagnatie van Opdrachtgevers bedrijfsvoering en tot het beperken van door Opdrachtgever als gevolg daarvan te maken kosten en/of te lijden schade. Leverancier is van mening dat “Alle maatregelen” te ruim is. Vraag: Gaat Opdrachtgever akkoord met het vervangen van alle maatregelelen naar alle redelijke van het te vergen maatregelen?	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
178	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 8.5: Betreft een onbeperkte vrijwaring tegen aanspraken van derden ter zake van een (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derden, zulks met inbegrip van persoonlijkheidsrechten als bedoeld in artikel 25, eerste lid van de Auteurswet, vergelijkbare aanspraken met betrekking tot kennis, ongeoorloofde mededinging en dergelijke daaronder begrepen. Dit is een niet calculeerbaar bedrijfsrisico. Vraag: Is opdrachtgever bereid om dit artikel aan te passen en met een maximum bedrag de vrijwaring te beperken? Indien het antwoord ontkennend is, ontvangt Leverancier graag een toelichting.	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
179	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 4.2: De haalbaarheid van een Prestatie op het gebied van ICT is (mede) afhankelijk van de medewerking die Opdrachtgever bereid en in staat is (tijdig) te geven. Vraag: Welke medewerking zal Opdrachtgever tijdens de uitvoering van de Overeenkomst geven?	Opdrachtgever zal zich inspannen, binnen een bandbreedte die redelijkerwijs verwacht kan worden, om de uitvoering van de overeenkomst mogelijk te maken.
180	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 4.1 sub a: Leverancier moet op de hoogte zijn van de organisatie van Opdrachtgever, voor zover van belang voor de Overeenkomst. Vraag: Welke organisatorische onderdelen van de overheid en/of derden worden door Opdrachtgever bij de uitvoering van de overeenkomst betrokken?	Opdrachtgever zal zich inspannen om, afhankelijk van de fase van de uitvoering, de juiste afdelingen actief te betrekken.
181	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 4.1 sub a: De bepaling sub a impliceert dat de leverancier gehouden is om in de fase voor de totstandkoming van de beoogde Overeenkomst zich goed op de hoogte te stellen van de doelstellingen en het beoogde gebruik van opdrachtgever. De vraag of leverancier dat feitelijk ook kan doen is geheel afhankelijk van de kwaliteit en de kwantiteit van de informatie die opdrachtgever in de aanbestedingsstukken verstrekt. Leverancier heeft dus geen andere middelen dan het bestuderen van de aanbestedingsstukken. Vraag: Bent u daarom bereid toe te zeggen dat de in de aanbestedingsstukken opgenomen doelstellingen juist, volledig en concreet zijn en dat onduidelijkheden en onvolledigheden voor risico van opdrachtgever zijn?	De informatie in de aanbestedingsstukken is juist.

182	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 1.11: Deze definitie is onbepaald en kan een scala aan werkzaamheden omvatten Vraag: Bent u bereid de definitie meer te concretiseren?	Opdrachtgever is hier niet toe bereid.
183	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 1.4: Het door Opdrachtgever beoogde gebruik is voor leverancier slechts kenbaar uit de aanbestedingsstukken. De ervaring leert dat een organisatie niet zelden diverse, vage en soms tegenstrijdige doelstellingen rondom ICT heeft. Vraag: Is opdrachtgever bereid nader toe te lichten wat het beoogde gebruik is	De aanbestedingsstukken beschrijven het beoogde gebruik in afdoende mate.
184	Bijlage 4 - ARBIT-2022 inkoopvoorwaarden	Artikel 1.1 ARBIT geeft niet aan wat de acceptatiecriteria zijn Vraag: Wat zijn de tussen partijen geldende acceptatiecriteria?	In het kader van dit Innovatiepartnerschap en de onvoorspelbaarheid van het resultaat is het wat ons betreft niet mogelijk om de acceptatiecriteria SMART te omschrijven. In geval van interpretatieverschillen zullen Partijen daar in redelijkheid en billijkheid uit moeten komen.
185	Schrappen domeinrestrictie "voor de gebouwde omgeving"	Tijdens de informatiebijeenkomst is aangegeven dat wordt heroverwogen of de toevoeging "voor de gebouwde omgeving" nodig is om het beoogde doel te bereiken. Deze domeinrestrictie sluit namelijk innovatieve parametrische tools uit die aantoonbaar aan de doelstellingen voldoen maar in andere domeinen (bijv. industrie) zijn ontwikkeld, terwijl juist dezelfde technische, organisatorische en gebruikersgerichte competenties worden aangetoond. Verzoek: laat de toevoeging bij kerncompetentie 3 vervallen, of sta ten minste toe dat ervaring buiten de gebouwde omgeving wordt geaccepteerd mits de aanvrager overtuigend aantoont dat competenties en werkwijzen gelijkwaardig zijn. Indien dat niet wordt gehonoreerd, verzoeken wij de beperking in elk geval te schrappen op de verlaagde trap van het toetsingskader.	Nee, wij zijn niet bereid om deze kerncompetentie aan te passen. Zoals tijdens de Inlichtenbijeenkomst aangegeven heeft opdrachtgever dit wel heroverwogen maar is tot de conclusie gekomen dat de kerncompetentie in de huidige vorm juist is.
186	Referentieopdracht	Mag bij het aanleveren van referentieopdrachten ter illustratie gebruik worden gemaakt van visuele elementen zoals afbeeldingen en/of video's? En zo ja, dienen deze binnen het toegestane maximum van één A4 per referentie te vallen, of is er hiervoor aanvullende ruimte beschikbaar buiten dat limiet?	In de selectiefase wordt door de beoordelaars alleen de informatie in de vier A4-tjes gelezen (invulformulier 2). U kunt aan deze tekst foto's en schema's toevoegen binnen het gestelde maximum aantal A4. Eventuele links en videos' worden niet gebruikt bij het scoren van de referenties. U mag deze links wel opnemen en mogelijk worden deze dan gebruikt bij de evt. verificatie van de referentie, als onderdeel van het opvragen van extra informatie (bladzijde 21 van het Beschrijvend document). PS: voor vier kerncompetenties heeft u maximaal vier A4 de ruimte om dit aan te tonen (bijlage 2). U kunt hier tussen de 1 en 4 referenties voor gebruiken.
187	Beschrijvend document	Is het toegestaan om in de beschrijvingen van de kerncompetenties een (actieve) link naar de beschreven softwaretool te voegen?	In de selectiefase wordt door de beoordelaars alleen de informatie in de vier A4-tjes gelezen (invulformulier 2). U kunt aan deze tekst foto's en schema's toevoegen binnen het gestelde maximum aantal A4. Eventuele links en videos' worden niet gebruikt bij het scoren van de referenties. PS: voor vier kerncompetenties heeft u maximaal vier A4 de ruimte om dit aan te tonen (bijlage 2). U kunt hier tussen de 1 en 4 referenties voor gebruiken.

188	Kerncompetentie 2 (Selectiecriteria)	"Betreffende Kerncompetentie 2 (Ontwikkelen van een parametrisch model): De score-tabel geeft 10 punten voor 'voldoende' en 20 punten voor 'goed'. Deze termen zijn subjectief. Kunt u objectieve, meetbare criteria of concrete voorbeelden geven die het verschil aantonen tussen een referentie die 10 punten scoort en een referentie die 20 punten scoort? (Bijvoorbeeld: '10 punten indien X aanwezig is, 20 punten indien X en Y aanwezig zijn')."	Zie hiervoor de nieuw toegevoegde bijlage 12.
189	Kerncompetentie 4 (Selectiecriteria)	Betreffende Kerncompetentie 4 (Data-uitwisseling): Kunt u verduidelijken wat u verstaat onder de eis van 'federaliteit' in de context van data-uitwisseling? Kunt u een praktisch voorbeeld geven van een (data)koppeling die u als 'federaal' zou beschouwen, versus een standaard API-koppeling die dat (in uw ogen) niet is?	Bij een traditionele API-koppeling worden bilaterale afspraken gemaakt over operationele, juridische en technische aspecten. Zodra er een grotere verscheidenheid aan data met meer verschillende partijen uitgewisseld wordt leidt dit tot hoge administratieve lasten en technische complexiteit. Een federatief afsprakenstelsel, zoals DSGO, zorgt voor standaardisatie in de techniek en een collectieve overeenkomst met alle organisaties. Zie ook: https://www.digigo.nu/wat-is-dsgo/
190	Intellectueel Eigendom (Concept Overeenkomst Art. 10.4)	In de Concept Overeenkomst (Art. 10.4) staat dat Foregroundrechten (resultaten) 'in eigendom proportioneel verdeeld' worden 'naar inbreng en investering'. 1. Hoe wordt 'inbreng en investering' objectief gemeten? Is dit op basis van gemaakte uren, ingebrachte financiële middelen, of de geschatte waarde van ingebrachte Achtergrondrechten (Background IP)? 2. Tussen welke partijen vindt deze verdeling plaats? Enkel tussen Opdrachtgever (OCW) en Wederpartij (de winnende ontwikkelaar), of ook met eventuele (leerlab)deelnemers die 'inbreng' leveren tijdens de co-creatie?"	De verdeling van de ontstane intellectuele-eigendomsrechten dient proportioneel én verenigbaar te zijn met de Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I), zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&from=NL . Verdeling vindt plaats tussen Opdrachtgever en Wederpartij.
191	Betaling, Oplevering en Acceptatie (Concept Overeenkomst Art. 6 & 8)	De Nota van Inlichtingen (Ref. 1) en de Concept Overeenkomst (Art. 8.1) stellen dat de €500.000 voor het MVP pas betaald wordt na oplevering (30 juni 2026) en na Acceptatie (vanaf 1 juli 2026). 1. Kunt u bevestigen dat er geen vooruitbetaling of deelbetaling plaatsvindt bij gunning in april 2026, en dat de betaling volledig afhankelijk is van de acceptatie ná 1 juli 2026? 2. Hoe wordt voorkomen dat de Opdrachtgever de volledige betaling weigert op basis van een subjectieve interpretatie van (bijvoorbeeld) 'voldoende gebruiksvriendelijkheid'?	Opdrachtgever bevestigt dat er geen voorschot betaling van het MVP plaats vindt en dat pas sprake is van betaling na 1 juli 2026. Bij het niet accepteren van (een deel van) het MVP zal opdrachtgever een redelijke en proportionele oplossing nastreven. Het weigeren van een volledige betaling lijkt opdrachtgever geen realistisch scenario.

192	Onderhandelbaarheid van de Voorwaarden (Concept Overeenkomst)	Kunt u de status van de Concept Overeenkomst (Bijlage 2) verduidelijken? De Gunningsfase (januari 2026 - april 2026) is ingericht als een 'Innovatiepartnerschap' met co-creatie. 1. Geldt deze co-creatie ook voor de juridische voorwaarden? 2. Is er gedurende deze ontwikkelfase (januari - april 2026) ruimte voor de drie geselecteerde deelnemers om in overleg met u de Concept Overeenkomst gezamenlijk te finaliseren? 3. Of staat de Concept Overeenkomst, inclusief de uitsluiting van onze eigen algemene voorwaarden (Art. 9.1), op dit moment al vast en is deze niet onderhandelbaar gedurende de Gunningsfase?"	Alle voorwaarden in de concept overeenkomsten (bijlage 2 en 3) staan vast en kunnen na gunning niet meer uitonderhandeld worden. Algemene voorwaarden van opdrachtnemer zijn niet van toepassing.
-----	---	---	---